# శ్రీ రామకృష్ణ లీలామృతము

(లేక శ్రీరామకృష్ణ జీవిత చరిత్ర)

అనువాదకులు :

కీ. శే. వెమవమూడి కృష్ణరావుపంతులుగారు, బి. ఏ; శ్రీ కంమకూరు మల్లికార్జునంగారు, బి. ఏ.

ప్రశస్తమైన వస్తువు, అకలంకమైన జీవితము, లోకోత్తరమైన సందేశము. దేహమును పులకరింపజేయు ఆధ్యాత్మికానుభవములు—శైలి సరళము, మధురము. భాష నిర్దుష్టము.—సర్వవిధముల నమూల్యమైన గ్రంథరాజము.

—శ్రీ పా. వే. రాజమన్నారుగారు, గౌ॥ ప్రధాన న్యాయమూర్తి, మద్రాసు.

* * * ఈ గ్రంథము విషయానురూపమై సుబోధమైన శైలిలో రచింపబడినదనుటకు ఎట్టి సందియమును లేదు. * * *

—శ్రీ పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు.

* * * ఆధునిక కాలములో వెలువడిన కొలది మహాగ్రంథములలో, అన్ని విధముల నిది యొకటి. * * *

—శ్రీ రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మగారు.

526 పుటలు (తృతీయ ముద్రణము) వెల : రూ. 5/-

---

# శ్రీ వివేకానంద జీవితచరిత్ర

(శ్రీ చిరంతనానందస్వామి ప్రణీతము)

ఇందు శ్రీ స్వాములవారి జీవితమున నింతకు పూర్వము గ్రంథస్థములుగాని ముఖ్య సంఘటన లెన్నియో శ్రీవారి సోదరశిష్యులవలన విని వ్రాయబడినవి. ఇది శ్రీ స్వాముల వారి సంపూర్ణ చరిత్ర!

నిర్దుష్టమైన భాష, అందమైన అచ్చు, ఆకర్షకమైన రూపము.

438 పుటలు (అష్టమ ముద్రణము) వెల : { సాదా ప్రతి రూ. 3-50<br>అట్ట బైండు రూ. 4/-

---

# శ్రీ శారదాదేవి చరిత్ర

(మూడవ కూర్పు)

రచయిత : శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

ప్రతి స్త్రీయును పురుషుడును...చదువవలసిన గ్రంథ మిది...అమృతకలశము!... అనన్యసామాన్య నీతిమంజరి...తియ్యని తెలుగు...పాలవంటి శైలి... —ఆంధ్రప్రభ

246 పుటలు వెల : రూ. 2/-

---

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

# శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౦  ౧౯౬౩, అక్టోబరు; శోభకృత్తు - ఆ॥  సంచిక ౪

## విషయసూచిక

# శ్రీ రామకృష్ణ మఠ ప్రచురణములు

| | | |
|---|---|---|
| 740 పుటలు | శ్రీరామకృష్ణ సూక్తి సుధ (తొలికూర్పు) | రూ. 7/50 |
| 496 పుటలు | శ్రీ రామకృష్ణ లీలామృతము (ద్వితీయ ముద్రణము) | రూ. 5/- |
| 144 పుటలు | శ్రీ శారదాదేవి | రూ. 1-25 |
| 312 పుటలు | శ్రీ శారదా ప్రసంగములు | రూ. 3-00 |
| 540 పుటలు | శ్రీ రామకృష్ణ బోధామృతము (సంగ్రహ జీవితసహితము) | రూ. 3-50 |
| 432 పుటలు (సాదా) రూ. 3-50 | శ్రీవివేకానంద జీవితచరిత్ర (అట్టబైండు) | రూ. 4/- |
| 564 పుటలు | స్వామి - శిష్య సంవాదములు (ప్రథమ ముద్రణము) | రూ. 5/- |
| 330, 324 పుటలు | సందేశతరంగిణి - 2 భాగములు (ఒక్కొక్క భాగము) | రూ. 3/- |
| 402 పుటలు | పారమార్థిక సంభాషణలు | రూ. 3/- |

| | | | |
|---|---|---|---|
| శ్రీమద్భగవద్గీత ... | 4 00 | గిరీశచంద్ర 0 75 భక్తిమార్గము | 0 50 |
| బ్రహ్మానంద బోధనలు ... | 3 50 | షికాగో నగరోపన్యాసములు ... | 0 50 |
| జ్ఞానయోగము 4 00 రాజయోగము | 2 50 | గురూపదేశములు ... | 0 50 |
| కర్మయోగము 1 50 భక్తియోగము | 1 50 | శ్రీ శారదా సూక్తి నవనీతము ... | 0 40 |
| నారద భక్తి సూత్రములు | 3/- | శ్రీకృష్ణవాణి ... | 0 40 |
| పరతత్త్వప్రసంగము | 2/- | క్రీస్తు సూక్తిమాల ... | 0 40 |
| శ్రీ నాగమహాశయుని జీవితచరిత్ర | 1 25 | శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము | 0 40 |
| ప్రబోధరత్నాకరము | 2 25 | గురుదేవుడు 0 40 బుద్ధ ఉవాచ | 0 37 |
| శ్రీ శారదాదేవి చరిత్ర | 2/- | శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ | 0 37 |
| దేవీమాహాత్మ్యము | 2/- | నా సంస్కరణ యుద్ధవిధానము | 0 37 |
| వివేకానందలేఖావళి (మొదటిభాగము) | 1 50 | శ్రీరామకృష్ణుడు, వివేకానందస్వామి | 0 25 |
| వివేకానందలేఖావళి (రెండవభాగము) | 1 75 | శ్రీ పరమహంస జీవిత సంగ్రహము... | 0 25 |
| శ్రీరామకృష్ణోపనిషత్తు ... | 1 25 | పరమహంస శ్రీరామకృష్ణుడు ... | 0 25 |
| హిందూ మతము ... | 1 25 | నవీన భారతదేశము ... | 0 25 |
| అనుష్ఠాన వేదాంతము ... | 1 25 | తాపత్రయ చికిత్స ... | 0 25 |
| వివేక సూర్యోదయము ... | 1 25 | పవహారిబాబా 0 25 ముక్తిమార్గము | 0 19 |
| కులము, సంస్కృతి, సామ్యవాదము | 1/- | సర్వం విష్ణుమయం జగత్ ... | 0 19 |
| భారతీయ మహిళ ... | 1/- | శ్రీ రామకృష్ణ ఆరాత్రికము | 0 12 |
| కఠోపనిషత్తు ... | 0 80 | శ్రీరామనామసంకీర్తనము 0 6 యతిగీతము | 0 6 |
| శ్రీ పరమహంస నీతికథారత్నములు | 0 75 | నామతము 0 6 వి. సింహగర్జనము | 0 6 |

శ్రీ దొడ్డ భాగవతము - మొదటి సంపుటము రూ. 6-50; రెండవ సంపుటము రూ. 5-50;
మూడవ సంపుటము రూ. 7-50 (మూడును ఒకేపరి కొన్నచో: రూ. 18-50)

ఇవియేకాక సంస్కృత, ఆంగ్ల, తమిళ, హిందీ, కన్నడ గ్రంథములు,

వేదాంత కేసరి (ఆంగ్లము) శ్రీ రామకృష్ణ విజయము (తమిళము)

అను మాసపత్రికలును మాయొద్ద దొరకును

అడ్రెసు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4




'అఖిలవిభు శరణొందుము, యా క్షణంబ యతనికృప నీవ ననుభావ్య మగును వత్స.'

—శ్రీ శారదామణి.


# శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౦ ౧౯౬౩ అక్టోబరు :: శోభకృత్తు - ఆశ్వయుజము సంచిక ౪


శ్రీః

## శివానన్దలహరి (౪)

మూలము : శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు

టీక : నే. భ.

విరిఞ్చి ర్దీర్ఘాయు ర్భవతు, భవతా తత్పరశిర
శ్చతుష్కం సంరక్ష్యం, సఖలు భువి దైన్యం లిఖితవాన్
విచారః కోవా? మాం విశదకృపయా పాతి శివ తే
కటాక్షవ్యాపార స్స్వయమపి చ దీనావనపరః ॥ ౧౬

| | |
|---|---|
| శివ | ఓమంగళస్వరూపా |
| విరిఞ్చిః | బ్రహ్మ |
| దీర్ఘాయుః | చిరంజీవిగా |
| భవతు | ఉండును గాక |
| తత్ | అతని |
| పర | శేషించిన |
| శిరః+చతుష్కమ్ | తలలు నాల్గు |
| భవతా | నీచే |
| సంరక్ష్యమ్ | కాపాడబడదగినవి |
| సః | అతడు |
| భువి | భూలోకమున (ఎల్లరకు) |
| దైన్యం | దీనత(తోకూడిన బ్రతుకు)ను |
| లిఖితవాన్ ఖలు | (లలాటములందు) వ్రా పెట్టియున్నాడు కదా. |
| దీన | ఆర్తులను |
| అవన | రక్షించుటయందు |
| పరః | ఆసక్తిగలదగు |
| తే | నీ |
| కటాక్షవ్యాపారః | కడకంటిచూపు |
| స్వయమ్ అపి | తానే |
| మాం | నన్ను |
| విశదకృపయా | స్ఫుటదయతో |
| పాతి | కాపాడును |
| విచారః | వగపు |
| కః వా | ఏమున్నది (లేనేలేదనుట) |

తా॥ ఓపరమపురుషా, బ్రహ్మదేవుని చిరంజీవిగ ఉండనిమ్ము. అలనాడు నీవు గిల్లి వేసిన తల పోగా, అతనికి మిగిలియుండు నాల్గు తలలను కాపాడుము. ఇహలోకవాసుల లలాటము లందు ''దీనజీవితములు గడపు'' డని ఆయన వ్రాసిపెట్టియుండుట ప్రసిద్ధమే. అయినను దీన సంరక్షణ దీక్షితమగు నీకడకంటిచూపు దయతో నన్ను కాపాడుచున్నది, కనుక విచారము లేనే లేదు.

ఫలా ద్వా పుణ్యానాం మయి కరుణయా వా త్వయి విభో
ప్రసన్నేఽపి స్వామిన్, భవ దమల పాదాబ్జయుగళమ్
కథం పశ్యేయం, మాం స్థగయతి నమ స్సంభ్రమజుషాం
నిలిమ్పానాం శ్రేణి ర్నిజకనక మాణిక్యమకుటైః? ॥ ౧౭

| | | | |
|---|---|---|---|
| విభో | ఓవిశ్వవ్యాపీ | పశ్యేయమ్ | చూతును |
| స్వామిన్ | ఓప్రభూ | నమః | (నీపాదాలకు) మ్రొక్క టలో |
| పుణ్యానాం | పుణ్యముల | | |
| ఫలాత్ వా | ఫలముచేతనో | సంభ్రమజుషామ్ | తొట్రుపాటుగల |
| మయి | నాయందలి | నిలిమ్పానాం | వేల్పుల |
| కరుణయావా | కరుణచేతనో | శ్రేణిః | వరుస |
| త్వయి | నీవు | నిజ | తమ |
| ప్రసన్నే అపి | అనుగ్రహించువాడవైనను | కనకమాణిక్య | బంగారు రత్నాల |
| | | మకుటైః | కిరీటములచే |
| అమలం | స్వచ్ఛ | మాం | నన్ను |
| పాద+అబ్జ | పాదపద్మముల | స్థగయతి | కన్నులు మిఱుమిట్లు గొల్పు చున్నది. |
| యుగళమ్ | జంటను | | |
| కథం | ఎటు | | |

తా॥ ఓవిశ్వవ్యాపీ, ఓపరమపురుషా, నాపుణ్యములు ఫలించియో, నీ అవ్యాజకరుణ చేతనో, నీవు నాయందు ప్రసన్నుడవైనప్పటికిని, నీకు ప్రణమిల్లుటకై బారులు తీరి సంభ్ర మించు వేల్పుల బంగారుకిరీటాల రత్నకాంతులు నాకన్నులకు మిఱుమిట్లుగొల్పుచున్నవే, నీపాదసందర్శనము నా కెట్లు ఘటిల్లును?

త్వ మేకో లోకానాం పరమఫలదో, దివ్యపదవీం
వహ న్త స్త్వన్మూలాం పున రపి భజ న్తే హరిముఖాః,
కియ ద్వా దాక్షిణ్యం తవ! శివ, మదాశా చ కియతీ!
కదావా మద్రక్షాం వహసి కరుణాపూరిత దృశా? ॥ ౧౮

| | |
|---|---|
| శివ | ఓమంగళరూపా |
| త్వం | నీవు |
| ఏకః | ఒక్కడవే |
| లోకానాం | ప్రాణులకు |
| పరమఫలదః | శ్రేష్ఠపురుషార్థమగు మోక్షము నిచ్చువాడవు |
| హరిముఖాః | నారాయణాది దేవతలు |
| త్వత్ మూలమ్ | నీవలనగలిగిన |
| దివ్యపదవీం | (వైకుంఠాది) దివ్యస్థానము (ల) ను |
| వహన్తః | వహించుచున్నవారై |
| పునః అపి | మరలకూడ |
| (త్వామ్ ఏవ) | (నిన్నే) |

| | |
|---|---|
| భజన్తే | ఉపాసించుచుందురు |
| తవ | నీ |
| దాక్షిణ్యం | దయ |
| కియద్వా | ఎంతటిదో ! |
| మత్ ఆశాచ | నా ఆశయు |
| కియతీ | ఎంతటిదో ! |
| కదా | ఎప్పుడు |
| కరుణాపూరిత | దయనిండిన |
| దృశా | దృష్టితో |
| మద్రక్షాం | నా రక్షణమును |
| వహసి | నిర్వహింతువో |
| నజానే | ఎఱుగను. |

తా॥ ఓపరమశివా, సకలప్రాణులకును మోక్షప్రదాతవు నీ వొక్కడవే. విష్ణువు మున్నగువేల్పులకు వైకుంఠాదిదివ్యస్థానముల నొసగినవాడవు నీవే. ఆదివ్యస్థానములందుండియు వారు ఇంకను నిన్ను ఉపాసించుచునే యున్నారు. ఎంతెంతమహోన్నతపదవులం దున్నవారికైనను, నీవు ఉపాస్యుడవు. నీదయకు నా ఆశకు అవధులు లేవు. నీవు నన్ను దయజూచి రక్షించు టెన్నడో ఎఱుగకున్నాను.

దురాశాభూయిష్ఠే దురధిపగృహద్వారఘటకే
దురన్తే సంసారే దురితనిలయే దుఃఖజనకే
మదాయాసం కిం నవ్యపనయసి కస్యోపకృతయే
వదేయం ప్రీతిశ్చేత్తవ శివకృతార్థాః ఖలువయమ్ ॥ ౧౯

| | |
|---|---|
| శివ | ఓమంగళరూపా, |
| కస్య | బ్రహ్మదేవునకు |
| ఉపకృతయే | ఉపకారముచేయగోరి, |
| దురాశాభూయిష్ఠే | చెడ్డ ఆశలు నిండినదియు |
| దురధిప | దుష్టప్రభువుల |
| గృహద్వార | ఇండ్లవాకిండ్లయొద్దకు |
| ఘటకే | చేర్చునదియు |
| దురన్తే | అవధిలేనిదియు |
| దురితనిలయే | పాపముల కునికిపట్టును |
| దుఃఖజనకే | దుఃఖములగలిగించునదియు అగు |

| | |
|---|---|
| సంసారే | ద్వంద్వప్రపంచమున |
| మత్ | నా |
| ఆయాసం | కష్టమును |
| నవ్యపనయసికిమ్ | తొలగింపకున్నావా ? |
| వద | చెప్పుము |
| తవ | నీ |
| ప్రీతిః | ప్రీతి |
| ఇయంచేత్ | ఇదే అగునేని |
| వయమ్ | మేము |
| కృతార్థాః ఖలు | సఫలజన్ములముకదా |

తా॥ ఓమంగళరూపా, నేనీ సంసారమున శ్రమపడుచున్నాను. ఇది పాపములకు ఉనికిపట్టు, దుఃఖములకు ఉత్పత్తిస్థానము దురాశలతోనిండినది, దుష్టప్రభువులను సేవింపజేయునది. దీని కొక అంతము లేదు. దీనిని సృజించిన బ్రహ్మదేవునిమీాది పక్షపాతముచే, ఇందు నేననుభవించుచున్న కష్టములను తొలగింపకుందువా? చెప్పుమా. అదే నీప్రీతి అగునేని మాజన్మములు సఫలము లైనట్లే కదా! ఈ కడపటివాక్యమును విపరీతలక్షణ (ఐరని) గా గొనవచ్చును. లేదా—'ఓ దేవా, నీకు ఈ (=దీనజన) ప్రీతి యున్నచో మేము-కృతార్థుల మగుదుముకదా'' అనియు గొనవచ్చును.

సదా మోహాటవ్యాం చరతి యువతీనాం కుచగిరౌ
నట త్యాశాశాఖా స్వటతి ఝుటితి స్వైర మభితః
కపాలిన్ భిక్షో మే హృదయకపి మత్యన్తచపలం
దృఢం భక్త్యా బద్ధ్వా శివ భవదధీనం కురువిభో ॥ ౨౦

| | | | |
|---|---|---|---|
| కపాలిన్ | ఓబ్రహ్మకపాలధారీ | నటతి | నర్తించును |
| భిక్షో | ఓభిక్షూ | అభితః | అన్నివైపుల |
| శివ | ఓమంగళరూపా, | ఝుటితి | తటాలున |
| విభో | ఓప్రభూ | స్వైరం | ఇచ్ఛచొప్పున |
| (మే) | (నా) | అటతి | తిరుగాడును |
| (హృదయ) | (మనస్సనెడి) | అత్యన్త | మిక్కిలి |
| (కపిః) | (వానరము) | చపలం | చంచలమగు |
| సదా | ఎల్లప్పుడును | మే | నా |
| మోహ | అజ్ఞానమనెడి | హృదయకపిం | మనస్సనెడి వానరమును |
| అటవ్యాం | అడవిలోను | భక్త్యా | భక్తి (అనుదారము) తో |
| యువతీనాం | జవరాండ్ర | దృఢం | గట్టిగా |
| కుచగిరౌ | చనుగొండ (ల) యందును | బద్ధ్వా | బంధించి |
| చరతి | సంచరించును | భవదధీనం | నీ వశము |
| నటతి | ఆడును | కురు | చేసికొనుము. |
| ఆశాశాఖాసు | కోర్కెలనెడి (చెట్టు)కొమ్మలందు | | |

తా॥ ఓదేవా, మిక్కిలిచపలమైన నా మనస్సను కోతి, అడవులందును, కొండలపైనను, వృక్షశాఖలందును, అన్నివైపులను కోతి తిరుగుచుండును, ఎగురుచుండును, నర్తించుచుండును. అట్లే నామనస్సు అజ్ఞానమందును కామినులందును ఆశలందును అన్నియెడలను తిరుగుచున్నది, ఎగురుచున్నది, నర్తించుచున్నది. దీనిని భక్తిపాశముతో కట్టివైచి నీవశమందుంచుకొనుమా.

ధృతి స్తమ్భాధారాం దృఢగుణనిబద్ధాం సగమనాం
విచిత్రాం పద్మాఢ్యాం ప్రతిదివస సన్మార్గఘటితామ్
స్మరారే మచ్చేత స్స్ఫుటపటకుటీం ప్రాప్యవిశదాం
జయ స్వామిన్ శక్త్యాసహ శివ గణై స్సేవిత విభో ॥ ౨౧

| | | | |
|---|---|---|---|
| స్మరారే | ఓమన్మథాంతకా | విశదాం | (సకలదుర్వాసనాయుత మను) నిర్మలమును |
| స్వామిన్ | ఓపరమేశ్వరా | | |
| శివ | ఓమంగళరూపా | పద్మాఢ్యాం | సింగారింపుతో (ధనాశతో) కూడినదియు |
| గణైః | ప్రమథగణములచే సేవింపబడువాడా | ప్రతిదివస | ప్రతిదినమును |
| విభో | విశ్వవ్యాపీ | సన్మార్గ | రాజమార్గమున (బ్రహ్మ విచారమార్గమున) |
| ధృతి | దృఢమైన (మిథ్యనెల్లతథ్య ముగ నెంచుట అను) | ఘటితామ్ | నెలకొల్పబడినదియు అగు |
| స్తమ్భ | స్తంభము | మత్ | నా |
| ఆధారాం | ఆధారముగగలదియు | చేతః | మనస్సనెడి |
| దృఢ | గట్టి | స్ఫుటపటకుటీం | ప్రకాశవంతమగు గుడారము |
| గుణ | గుణములనెడి త్రాళ్లచే | | |
| నిబద్ధాం | కట్టబడినదియు | శక్త్యాసహ | పార్వతీసహితుడవై |
| సగమనాం | చంచలమైనదియు (సంచార సామర్థ్యముగలదియు) | ప్రాప్య | చేరి |
| | | జయ | |
| విచిత్రాం | వింతయైనదియు | | ఉండుమా. |

తా॥ ఓపరమేశ్వరా, నాచిత్త మొక డేరా, మిథ్య నెల్ల తథ్యముగ నెంచుట అను స్తంభము దాని కాధారము. సత్త్వరజ స్తమోగుణములు దాని కట్టుత్రాళ్లు. ఈడేరా ఒక చోటునుండి మఱొకచోటుకు సంచరింపగలది, దుర్వాసనావైవిధ్యము గలది, ధనాశ అనెడి చికిలీపని గలది. ఇది బ్రహ్మవిచారమార్గ మను రాజమార్గమున నెలకొనియున్నది నీ విందు పార్వతీసహితుడవై అధివసించి సర్వోత్కృష్టుడవుగ వెలుగొందుమా.



# శ్రీవివేకానందమరందబిందువులు (౯)

## శ్రీ చిరంతనానందస్వాముల అనూక్తి

మన జాతీయరక్తమునఁ బ్రవేశించుచున్న యీ ఘోరవ్యాధిని—ప్రతివిషయమును జూచి హేళనచేయుటను—అశ్రద్ధను—విడిచిపెట్టుఁడు. దానిని దరిఁజేరనీయకుఁడు. ధీరులై శ్రద్ధ నవలంబింపుఁడు. మిగిలినవన్నియు స్వయముగనే దాని ననుసరించును.

'మేము నిర్ధనుల' మనియు 'మాకు మిత్రులు లే'రనియుఁ గుందకుఁడు. ధనము మనకు మానవత్వమును సంపాదింపఁజాలునా? మానవుఁడే యెప్పుడును ధనమును సంపాదించువాఁడు. మానవశక్తిచే, ఉత్సాహశక్తిచే, శ్రద్ధాశక్తిచే—వీనిచేతనే ప్రపంచమంతయు నిర్మింపఁబడి యున్నది.

మతాభిమానపూరితుని తీవ్రతతో గాంభీర్యముతో — నైహికవాది బాహ్యదృక్పథవైశాల్యము మేళవింపఁబడవలయును—ఇదియే నేను గోరునది. సాగరమంతటి గంభీరము, అనంతాకాశమంతటి విశాలము—నిట్టి హృదయమే మనకు వలయునది.

నీ యాదర్శమునెడఁ దీవ్రశ్రద్ధాభక్తులు—మహానిమ... తాత్కాలికమైనదికాక, యుఱుముల నడుమను మెఱుపుల నడుమను నాకసమువంకనే చూచుచు, మేఘమండలమునుండి పడు బిందువులనేకాక మఱియొక నీటినిఁద్రావని చాతకపక్షినిష్ఠను బోలిన నిష్ఠ — నీ కుండవలయును.

పవిత్రుఁడవగు ప్రయత్నమున శరీరమును త్యజింపుము; సహస్రపర్యాయములైనను మృత్యువు నాహ్వానింపుము. నిరుత్సాహము జెందకుము. చక్కని యమృతము లభింపనియెడ, విషము ద్రాగవలయుననుట కది హేతువు కాఁజాలదు.

మతమునుగూర్చి యెన్నఁడును వాదులాడకుము. మతసంబంధమగు వాదోపవాదములన్నియుఁ బారమార్థికశీలము లేదనియే తెలుపును. మతవివాదము లెప్పుడును గుంజును విడిచి తొక్కకే సంబంధించునట్టివి. పవిత్రతయుఁ బారమార్థికతయుఁ బలాయనమైపోవ, హృదయము శుష్కమైయుండునపుడే వివాదము లారంభమగును, అంతకు ముందుఁ గాదు.

వాదములను లక్ష్యింపకుము, సిద్ధాంతములను గాని, సంప్రదాయములను గాని, యాలయములను గాని, దేనిని లక్ష్యింపకుము ; ప్రతి

మానవునందునుగల బ్రహ్మతత్త్వము నందలి సారమగు పారమార్థికతతోఁ బోల్చిచూచి నచో నివి యెందులకును గొఱగావు ; పార మార్థిక శీల మెంతవికాసము చెందునో మానవుఁ డంతటి మహిమాన్వితుఁడై యొప్పును. మొదట దానిని సంపాదింపుము. ఎవ్వనినిగూర్చియు విమర్శింపకుము, ఖండింపకుము ; ఏలన, సర్వ సిద్ధాంతములయందును సర్వమత సంప్రదాయ ములందును నేదియో కొంత మేలుండును. మత మనునది—ధర్మమనునది—శబ్దములతోఁగాని, నామములతోఁగాని, సంప్రదాయములతోఁ గాని కూడుకొనియుండునది కాదనియు సాక్షా త్కార మే మతమనియు — ధర్మమనియు— నీ జీవితముచే లోకమునకుఁ బ్రకటింపుము.

మనఃపూర్వకమగు విశ్వాసము, వినిర్మలా శయము—ఇవియే విజయోపేతములై యొప్పు నవి ; వీనిచే శోభించునట్టివారు కొలఁదిమంది యైనను సమస్తనిరోధములను నెదిర్చి నిలువఁ గలుగుదురు.

సత్యవ్రతము, నైర్మల్యము, స్వార్థరాహి త్యము ననువానిచే నొప్పువాని నణంచుశక్తి ముల్లోకములందునులేదు. అట్టివాఁడు విశ్వము నంతను నెదిర్చి నిలువఁ గలఁడు.

దౌర్బల్యమునకు గుఱియగు సమయము లలో నిట్లు పర్యాలోచించుకొనుము: నేనాతని (శ్రీరామకృష్ణుని) పుత్త్రుఁడనుగానా? ఆమహ నీయు ననుసరించు నే నిట్టినీచకార్యములు చేయ వచ్చునా ?'' దైన్యమును దుర్బలమనోభావ ములను బోనడచి, ధీరుఁడవై నిలిచి, ''నే ననంతశక్తిప్రపూర్ణుఁడను, విశుద్ధధీనిధిని. అఖండ జ్ఞానస్వరూపుఁడను. సచ్చిదానందమయపర బ్రహ్మమను నేను !'' అని భావింపుము. ''నే నామహనీయుని శిష్యుఁడను. కామకాంచన విజేతయగు శ్రీరామకృష్ణుని దాసానుదాసుఁడ'' నను భావముననే నీ యహంభావమిమిడియుండ వలయును. ఇట్టి యాత్మగౌరవము లేనివానిలో నెన్నఁడును బ్రహ్మశక్తి ప్రజ్వలింపదు. ''జగ జ్జననీ పరిపాలనమున, నీ జగంబున నే భయ పడున దెవరికి?'' అను (సర్థమిచ్చునట్టి) రామ ప్రసాదునికీర్తనమును విన లేదా ? ధీరుఁడవై మహావీరనామమును స్మరించుచు, 'మహా మాయ'ను శరణుపొందుము. సమస్త ప్రపంచ మును బ్రహ్మస్వరూపముగాఁ జూడుము— దైన్యము, దౌర్బల్యము, పిఱికితనము నంత నిన్ను సమీపింపఁజాలవు.

నీయందును నీ దేశీయులందును శ్రద్ధా భక్తులను బురికొల్పుము. తత్త్వాన్వేషణము నకై యావశ్యకమగుచో, నచికేతునివలె యమాలయమునకై నను బోవుటకు వెను దీయ కుము ! భయమే మరణము, కావున నిర్భయుఁ డవు కమ్ము. భయరహితుఁడవై నేటినుండి యాత్మమోక్ష జగత్కల్యాణములకై నీ జీవి తము నాహుతి యొనర్పసంసిద్ధుఁడవు కమ్ము. కానిచో, నీ రక్తమాంసమయకళేబరమును మోయుటవలని ఫలమేమి ?



## "వివేకసంయమి"

### శ్రీ బృందావనం రంగాచార్యులు

యుగములనాటి ఆర్షవిభవోద్ధతికిన్ బ్రతిబింబమైన నీ
మొగమును గాంచువారలు ప్రమోదపరీవృతచిత్తులై హిత
ప్రగతియుతప్రసిద్ధ నవభావపరంపర కూగిపోయి రీ
జగమున నిన్ను బోలగల సాధువు లేరి వివేకసంయమీ ? ౧

*

రుచులూరించుచు భవ్యభావబలమున్ వ్యాపించు నీ వేషమే
ప్రచురమ్మైన యశమ్ము గూర్పగ, లసద్వక్తృత్వవైశిష్ట్య ని
ర్వచనమ్ముజ్జ్వలశోభ బెంపగ, జగద్వంద్యుండవైనాడ వ
య్య, చరిత్రల్ పులకించు దావక నవాధ్యాయమ్ముతో నిచ్చలున్.

*

చరితార్థుండవు భారతీయలసదాశాజ్యోతి వార్తాభిమా
నరతిన్నీ జగ మెల్ల నింపగ సుపన్యాసామృత మ్మాను మే
దుర కారుణ్యరసావతారుడవు సంస్తుత్యుండ వత్యున్నత
స్ఫురదూహాబలవర్ధితాత్ముడవు సంపూర్ణుండవే అన్నిటన్. 3

పొంగుల్వారెడు గాంగనిర్ఝరికి పోల్పుం గూర్చు వాగ్వై
శృంగారప్రతిభాపరంపరలు వాసిన్ బెంపగా నన్యరా
జ్యాంగమ్ముల్ తలలూప బల్కితివి వేదాంతమ్ము సాంతమ్ముగా
బంగారమ్ములు పండిపోర్లినవి విద్వన్మూర్తి, నీ గొంతులో. ౪

*

నీ పయనమ్ము లోకోపకారాత్మక దీక్షాపథాన పరీక్ష కాగ
నీ యాశయము గణనీయధర్మావేశ వితతి రేకొల్పి సన్నుతుల గాంచె
నీ దర్శనమ్ము మహాదర్శమై మానవతలోన గల విభిన్నతల నణచె
నీ చూపు నవనవాలోచన ల్విరియించి దేశదేశాల కుద్దీప్తి గూర్చె

నీ యుపన్యాసలీల వన్నెల వరాల
తరుణదైవిక భావమందారమాల
గా రహించి — సృజించె నిష్కలుషమాత్ర
భక్తిలో పారవశ్యమ్ము పలువిధాల. ౫

*

గురుకీర్తిం గొన బాట జూపెను చికాగోవిశ్వవిద్వత్సభా
వరపీఠమ్ము - పవిత్రమానవతకున్ భద్రమ్ము జేకూర్చుచే
పరమోత్కృష్ట విశిష్టధర్మ మని సంభావించి వాక్రుచ్చెనే
ధర యుప్పొంగగ నాడు - నీగళ మనంతప్రేమ నొల్కించుచున్. ౬

నయగారాజలపాతవైఖరుల నీ నాదైన గన్పట్టు ని
ర్భయదుర్భేద్యమహాధికారయుతధారాశుద్ధితో సర్వదే
శయతీంద్రుల్ వెరగొంద సల్పిన ప్రశస్తమ్మౌ ప్రసంగప్రభా
మయతేజమ్ము నిరంతరాయముగ యుష్మత్కీర్తికిం జిహ్వమై. ౭

*

పండెన్ దండిగ నేల నల్గడల సౌభ్రాతృత్వసస్యమ్ము నీ
యండన్ ఖండము లన్నిటన్ మెరసె నయ్యా, భారతాధ్యాత్మికో
ద్దండప్రాభవ పాండితీగరిమ - సత్యస్వచ్ఛసందేశముల్
నిండెన్ శాశ్వతవైభవాభ్యుదయవాణీమూర్తి, నీ సత్కృషిన్. ౮

అమెరికా విశ్వమత సభాభ్యంతరమున
మారుమ్రోగిన నీదు వాగ్ధార లాని
చిగురు దొడగెను పాశ్చాత్యసీమ లెల్ల
పచ్చదనమున లోకాలు పకపక మనె. ౯



# శ్రీ శారదానందస్వామి

(గతసంచిక తరువాయి)

## [సంపాదకీయము]

శ్రీరామకృష్ణునిమహాసమాధి కనంతరము శరత్తు ఇంటికి మరలివచ్చినప్పుడు తల్లి దండ్రులు నిబ్బరపడిరి. కాని నరేంద్రనాథును రాఖాలును అప్పుడప్పు డతని ఇంటికి వచ్చుచుండిరి. గురుదేవునిసందేశానుసారము జీవితమును నిర్మించుకొను టెట్లు అను విషయమునుగూర్చియే వారు సంభాషించుచుందురు. వారు ఆహ్వానింపగా శరత్తు అప్పుడప్పుడు మఠమునకు వచ్చుచుండెడివాడు. ఇందుకు అతని తండ్రి దిగులుపడి ఇట్లనెను. "శ్రీరామకృష్ణుడు ఉన్నంతవఱకు ఆయనకు సేవచేయుట పరిచర్యచేయుట ఆయనతోనుండుట సరియే, కాని ఇప్పు డాయన లేడే. ఏల నీవు ఇంట కుదురుగ నుండరాదు?" ఇట్టి మందలింపులకు ఉపయోగము లేక పోగా తండ్రి కుమారుని గదిలో పెట్టి బీగమువేసెను. అట్లు చేసిన, శ్రీరామకృష్ణునియువశిష్యులయొద్దకు ఇతడు పోకుండు నని, వారితో కలియకుండు నని-అతడనుకొనెను. శరత్తు ఇంచుకేని కలవరపడ లేదు. ధ్యానమందును తక్కిన ఆధ్యాత్మిక సాధనలందును అతడు కాలము గడపుచుండెను. కాని యాదృచ్ఛికముగ అతనితమ్మునికి అతనిపై జాలిపుట్టి అతడు తలుపు తెఱచెను. శరత్తు వెలుపలికివచ్చి బరానగరమఠమునకు పాఱిపోయెను.

1886 సంవత్సర క్రిస్మసులో నరేంద్రాదులు శ్రీప్రేమానందస్వాముల జన్మస్థలమగు ఆంత్పూరునకు పోయిరి. అచ్చట వారు సన్న్యాసజీవనమును గడప నిశ్చయించుకొనిరి. మలిసంవత్సరప్రారంభముననే వారు యథావిధిగా సన్న్యాసము స్వీకరించిరి. శరత్తు శ్రీశారదానందస్వామి యయ్యెను. ఈవార్త విని అతని తల్లిదండ్రులు బరానగరమునకు వచ్చిరి. ఈతూరి వారు వచ్చినది అతనిని నిరుత్సాహపఱచుటకుకాదు. అత డెన్నుకొన్న కార్య మార్గమును అనుసరించుటకు సమగ్ర స్వేచ్ఛ నిచ్చుటకే.

నిజమైన తపోవృత్తి ఇప్పు డారంభమైనది. బరానగరమున అర్ధరాత్రమప్పుడు నరేంద్రనాథుడును శరచ్చంద్రుడును ధ్యానసాధనకై శ్రీరామకృష్ణుని దేహమునకు అగ్నిసంస్కారము చేసిన చోటికో అట్టి మఱొక్కచోటికో రహస్యముగ పోయెడివారు. ఒకొక్కప్పుడు వారు రాత్రిని పూర్తిగా ఆధ్యాత్మికసాధనలో గడపెడివారు. ధ్యానజీవితమున ఇంతటి ప్రవణత కలిగియున్నను—సేవాకార్యనిర్వాహణము చేయవలసివచ్చినప్పుడు శరచ్చంద్రు డందులకు సదా సంసిద్ధుడుగ నుండెడివాడు. సేవాసక్తి అతనికి సహజమైనందున సోదరశిష్యులలో ఎవరికి వ్యాధికల్గినను ఉపచరించుట కితడు పజ్జనే యుండెడివాడు.

శ్రీశారదానందస్వామికి మధురరక్తకంఠముండెడిది. దూరమునుండి వినువారికి అది స్త్రీకంఠ మనిపించును. ఒకనాటి రాత్రి ఇరుగు

పోరుగువారు కొందఱు, ఆవేళలో నొకమహిళ మఠమున నుండుట ఎట్లు సంభవించెనో అని కుతూహలితులై ప్రహరీగోడ నెక్కి సంగీతము వినవచ్చుచున్న గదిలోనికి పోయిరి. నిజము తెలియవచ్చినంతనే వారు లజ్జితులై మన్నింప వేడుకొనిరి. శారదానందుడు తన మధుర కంఠముతో "చండి"నిగాని ఇతరగేయములను గాని పాడినప్పుడు ప్రక్కనుండువారికి ఆధ్యాత్మికోన్నతి అనుభవగోచర మయ్యెడిది. అనంతరము వృద్ధుడైనప్పుడుగూడ శ్రీరామకృష్ణ వివేకానందుల జయంతిమహోత్సవసమయము లలో ఉత్సాహంగు ప్రేమభక్తులతో ఒకటి రెండు పాటలు పాడెడివాడు.

'పరిపూర్ణముగ భగవద్గతజీవనుడనై యుంద' మను ఆత్రము శ్రీశారదానంద స్వామిలో ప్రారంభమైనది. కావున నతడు తపస్సాధనకై పూరీజగన్నాథమునకుపోయెను. బరానగరమునకు మరలి వారణాసికి అయోధ్యకు పోయి తుదకు హరిద్వారముగుండ హృషీకేశమునకు చేరుకొనెను. అచ్చట కొన్ని నెలలు తపస్సులో గడపెను. 1890 వేసవి రాగానే అతడు శ్రీతురీయానందస్వామితోను వైకుంఠనాథ సన్యాలుతోను కలిసి గంగోత్రి మీదుగా కేదారనాథ బదరీనారాయణములకు బయలుదేరెను. వారికి ఈయాత్రలో దేహములను పులకరింపజేయు అనుభవములు కలిగినవి. కొన్నాళ్లు వారు పస్తుండవలసివచ్చెను. కొన్నాళ్లు వారు నిలువనీడ లేకుండెడిది. అట్టి చిక్కులతోకూడిన ప్రయాణసమయములందు సైతము అత్యంతత్యాగకృత్యములను చేయుటలో అతడు వెనుకబడెడివాడు కాడు. ఒకనాడు చాలనిట్రముగనున్న కొండనెక్కుచుండిరి. సోదరశిష్యు లిద్దఱును ముందుండిరి. శ్రీ శారదానందస్వామి వెనుకనుండెను. ఒక్కొక్కరిచేతను ఒకకఱ్ఱయుండెను. శ్రీశారదానందస్వామి మెల్లగా దిగుచున్నప్పుడు తనకు వెనుక నున్న యొక జట్టులో నొకవృద్ధ స్త్రీని చూచెను. చేత కఱ్ఱలేనందున దిగుటకు ఆమె కష్టపడుచుండెను. "నాఅక్కఅకంటె నీ అక్కఅగొప్ప" అనెడి చరిత్రప్రసిద్ధాదర్శము ననుసరించి శ్రీశారదానందస్వామి తనచేతి కఱ్ఱను నిశ్శబ్దముగ ఆముసలామె కిచ్చివేసెను.

కేదారనాథము తురగనాథము బదరీనారాయణము అను క్షేత్రములను దర్శించిన పిమ్మట శ్రీశారదానందస్వామియు వైకుంఠనాథుడును 1890 జూలైలో ఆల్మోడాకు వచ్చి లాలా బదరీనాథ్షాగారి యింట అతిథులుగ నుండిరి. ఆగస్టునెలయప్పటికి శ్రీవివేకానందస్వామియు శ్రీఅఖండానందస్వామియు ఆల్మోరాకు చేరిరి. అందఱునుకలసి గర్హ్వాలునకు బయలుదేఱిరి. అచ్చట వివిధప్రదేశములను చూచినపిమ్మట తెహ్రీకి వచ్చిరి. శ్రీ అఖండానందస్వామి జబ్బునపడెను. ఆఊరిలో మంచి వైద్యుడు లేనందున ఆయన డేరాడూనుకుకొనిపోబడెను. దారిలో ముసూరీకి క్రింద రాజ్పూరు నొద్ద వారు యాదృచ్ఛికముగ శ్రీతురీయానంద స్వామిని కలిసికొనిరి. కేదారనాథమునకు పోవుచున్నప్పుడు శ్రీశారదానందస్వామినుండి చీలిపోయిన శ్రీతురీయానందస్వామి తపస్సునై యిచ్చటికి వచ్చెను. శ్రీఅఖండానందస్వామికి వ్యాధి యించుక నయము కాగానే ఆయన మీరట్టుకు పోయెను. శ్రీవివేకానందస్వామియు శ్రీతురీయానందస్వామియు శ్రీశారదానందస్వామియు హృషీకేశమునకు పోయిరి. అచ్చటనుండగా హరిద్వారసమీపమున కంఖాలునొద్ద శ్రీబ్రహ్మానందస్వామి తపస్సు

చేయుచున్నా డను వార్త వారికి తెలియనయ్యెను. కావున వారందఱును ఆయనను కలిసికొనుటకు కంఖాలుకు పోయిరి. అచ్చటనుండగా శ్రీఅఖండానందస్వామి మీరట్టులోనున్న సంగతి వీరికి తెలిసెను. ఆయనదర్శనప్రీతికై అందఱును మీరట్టునకు పోయిరి. కొన్ని నెల లచ్చటనుండి అందఱును ఢిల్లీకి వచ్చిరి. ఢిల్లీయొద్ద శ్రీవివేకానందస్వామి వీరిని విడిచి ఒంటరిగ పర్యటింప నేగెను. తర్వాత శ్రీశారదానందస్వామి మథుర, బృందావనము, ప్రయాగ మున్నగు క్షేత్రములను దర్శించుచు వారణాసికి వచ్చెను. వారణాసిలో శ్రీశారదానందస్వామి గాఢధ్యానపరుడై కొంతకాల ముండెను. మిక్కిలి ఆసక్తిగలయొక భక్తుడు గురువు నన్వేషించుచుండి ఈయనను దర్శించెను. ఈయన అతని హృదయమున స్థిరమైన స్థానము గడించెను. ఆభక్తుడు ఈయనయొద్దనే సన్న్యాసదీక్ష స్వీకరించి శ్రీసచ్చిదానందస్వామిగ నయ్యెను. 1891 వేసవిలో శ్రీఅభేదానందస్వామి శ్రీశారదానందస్వామిని కలిసికొనెను. ఇద్దఱును పూర్వోక్తభక్తునివెంట నిడుకొని ఆపుణ్యనగరముచుట్టును సుమారు నలువదిచదురపు మైళ్లు పాదయాత్ర గావించిరి. ఈయాత్రలో వారు పడ్డ కష్టములఫలితముగ ముగ్గురికిని తీవ్రజ్వరము పైకొనెను. జ్వరము తగ్గిన కొన్నాళ్లకు శ్రీశారదానందస్వామికి అతిసారవ్యాధియు కలిగెను. కావున 1891 సెప్టెంబరు నెలలో ఆయన బరానగరమఠమునకు మరలి రావలసివచ్చెను.

బరానగరమున మేలైన వైద్యవసతులున్నందున శ్రీశారదానందస్వామికి వ్యాధి పూర్తిగా నయ మయ్యెను. అంతట మాతృశ్రీని దర్శించుటకై ఆయన జయ్రామ్బాటికి బయలుదేఱెను. జయ్రామ్బాటిలో శ్రీశారదానందస్వామికి కాలము చాల హాయిగా గడచెను. కాని ఇచ్చటనుండగా ఆయనకు మలేరియా జ్వరము అంటుకొనెను. దానితో, ఆయన బరానగరమునకు మరలిన పిమ్మట కూడ, బాధపడుచుండెను.

పాశ్చాత్యదేశములలో శ్రీవివేకానందస్వాముల ఉద్యమము చాల పెంపొందియున్నప్పుడు ఆయన కొక సహాయుడు కావలసివచ్చెను. ఆస్థానమునకు తుదకు శ్రీశారదానందస్వామి యెన్నుకొనబడెను. కావున శ్రీవివేకానందస్వామి రెండవసారి 1896 లో లండనునకు వచ్చినప్పుడు, ఏప్రిలు మొదటి తేదీనాడే అచ్చటికి వచ్చియుండిన శ్రీశారదానందస్వామిని కలిసికొనెను. లండనులో శ్రీశారదానందస్వామి కొన్ని ఉపన్యాసములు కావించెను. కాని అచిరకాలములోనే ఆయన న్యూయార్కుకు పంపబడెను. న్యూయార్కులో వేదాంతసొసైటీ అప్పటికే స్థాపింపబడియుండెను. అమెరికాకు వచ్చినవెంటనే మతములను పోల్చి పరిశోధించు గ్రీనేకరు పరిషత్తున ఉపాధ్యాయులలో నొకడుగనుండు మని ఈయనకు ఆహ్వానమువచ్చెను. ఆ సమావేశమునకు పిమ్మట బ్రూక్లిను న్యూయార్కు బోస్టనులలో ఉపన్యసింప ఈయన ఆహ్వానింపబడెను. ఎక్కడికి పోయినను ఈయననడవడిలోని ఉదాత్తత మృదుసరసత్వము అన్నివిధముల ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పు సంసిద్ధత ఈ అన్నిటికంటె ఈయన అధిరోహించియుండు ఆధ్యాత్మికపరమోన్నతి — ఈ గుణములు ఈయనకు పెక్కండ్రు మిత్రులను అభినందకులను భక్తలను సంపాదించినవి. తర్వాత శ్రీశారదా

నందస్వామి వేదాంతోద్యమమును సక్రమముగా కొనసాగించుటకు న్యూయార్కు నగరమున స్థిరవాస మేర్పఱచుకొనెను.

శ్రీవివేకానందస్వామి భారతదేశమునకు మరలిన పిమ్మట ఏసంఘమును ప్రారంభించెనో అదే ఇప్పుడు రామకృష్ణమిషను అన బరగుచున్నది. ఆసంఘకార్యనిర్వహణమునకు ఆయన కొక సమర్థుడు కావలసివచ్చెను. అందుకు శ్రీశారదానందస్వామిని పిలిపించెను. శ్రీశారదానందస్వామి 1898 జనవరి 12-వ తేదీనాడు అచ్చట నావలో బయలుదేఱి దారిలో లండను, పారిసు, రోము మున్నగు నగరములను దర్శించుచు ఫిబ్రవరి ప్రారంభమప్పటికి కల్కత్తాకు వచ్చిచేరెను. రోములో ఆయన సుప్రసిద్ధమైన పీటరుయోగీంద్రుని పెద్ద గుడిని (కెథిడ్రల్) దర్శించెను. అంతకు రెండేడ్లకు మునుపు లండనునకు పోవుచు దారిలో ఆయన ఆగుడిని దర్శించినప్పుడు భావసమాధినిమగ్నుడైనాడట. విస్మృతబాహ్యలోకుడైనాడట. పూర్వజన్మములో ఈయన జీససు ననుచరులలో నొకడని గురుదేవుడు చెప్పుచుండెడివాడు. ఈసమాధ్యనుభూతి గురుదేవుని ఆ మాటను నిజపఱచునా?

మఠమునొద్దకు వచ్చినవెంటనే ఆయన రామకృష్ణమఠమిషనులకు కార్యదర్శి (సెక్రిటరీ)గా నియోగింపబడెను. ఆపదవియందు ఆయన బ్రతికినన్నినాళ్లుండెను. తన ఆఫీసు పనులను నిర్వర్తించుటే గాక ఆయన మఠములోని వారి ఆధ్యాత్మికక్షేమమునుగూడ విచారించుకొనుచుండెను. ప్రజాహితమునకై ఉపన్యాసములు కావించుచుండెను. తరగతులు పెట్టి పాఠములు చెప్పుచుండెను.

కొన్ని నెలలపిమ్మట కాశ్మీరమునందున్న శ్రీవివేకానందస్వామికి అనారోగ్యము పైకొన్నదను తంతివార్త రాగా శ్రీశారదానందస్వామి అచ్చటికి బయలుదేఱెను. దారిలో ఆయన కొక కష్టము కలిగెను. రావల్పిండికిని శ్రీనగరమునకును మధ్య పోవుచున్నప్పుడు ఆయన కూర్చున్నబండి గుఱ్ఱము తటాలున భయపడి కొండక్రిందికి పరుగుతీసెను. బండి అక్కడ ఒకచెట్టుకు కొట్టుకొనెను. శ్రీశారదానందస్వామి బండినుండి వెలికుఱికెను. అప్పుడే పైనుండి ఒకపెద్దబండ ఆగుఱ్ఱముపై బడెను. అది నలిగి చచ్చెను. ఈవిధముగ శ్రీశారదానందస్వామి మాత్రము అద్భుతమైన రీతిలో తప్పించుకొనెను. అంతకంటెను ఆశ్చర్యకరమైన విషయ మే మనగా అట్టి విపత్క్షణమున గూడ ఆయన తనమనోనిర్భరతను కోల్పోవలేదు.

లండనుకు పోవుచుండగా మధ్యధరాసముద్రమునొద్ద పెనుతుపాను తానున్న నావను ఉఱ్ఱూతలూపినప్పుడు కూడ శ్రీశారదానందస్వామిలో ఇట్టి నిర్భరతయే కనవచ్చెను. ఓడలోనున్నవారందఱు గడగడలాడిపోయిరి. జీవితాశ వదలుకొని ఇటుఅటుపరుగులెత్తిరి. భయమును అణచుకోలేక పెక్కండ్రు ఆక్రందించిరి. కాని ఈదృశ్యమున కంతటికిని శ్రీశారదానందస్వామి మౌనసాక్షిగ నుండెను.

మఱొకప్పుడు ఆయనకలకత్తానుండి బేలూరుకు గంగలో పడవలో పోవుచుండెను. ఆయనతో మఱొకభక్తుడు నుండెను. పెనుతుపాను వీచి ఆపడవ పోటెక్కిన కెరటముల మధ్య దాదాపు మునిగిపోవుచుండెను. కాని శ్రీశారదానందస్వామి ప్రశాంతముగ హుక్కాలో పొగపీల్చుకొనుచుండెను. ఈ ప్రశాంతతకు

ఆభక్తుడు చాలమండిపడి ఆహుక్కాను పెటికి గంగలో పాఱవైచెను. ఆభక్తుని ఈకోపము నకును దయాంచితమైన మందహాసమే స్వామి ప్రత్యుత్తరము.

శ్రీనగరునొద్ద శ్రీవివేకానందస్వామికి వ్యాధి నిమ్మళించెను. ఆయన తన పాశ్చాత్య శిష్యులకు కొందఱికి ఆర్యావర్తమందలి పుణ్య క్షేత్రములను చూపవలసిన దని శ్రీశారదా నందస్వామిని కోరెను. ఈయాత్రకనంతరము ఆజట్టువారు కల్కత్తాకు చేరిరి.

1899 ఫిబ్రవరి 7-వ తేదీనాడు శ్రీశారదా నందస్వామి శ్రీతురీయానందస్వామితో కలసి ఆధ్యాత్మికసందేశప్రచారము కావించుటకును మఠమునకు విరాళములు సంపాదించుటకును గుజరాతుకు బయలుదేఱెను. కాన్పూరు, ఆగ్రా, జైపూరు, అహమ్మదాబాదు, లిమ్డీ, జునగడము, భావనగరు మున్నగుచోట్లలో సంచరించినపిమ్మట, వారు మేనెల ప్రారంభ మున మఠమునకు మరలి వచ్చిరి. ఏలయన మరల పాశ్చాత్యదేశములకు బయలుదేఱవలె నని పన్నాగించుకొన్న శ్రీవివేకానందస్వామి వీరికి తంతివార్త నంపెను.

ఆసంవత్సరము డిసెంబరులో అనివార్యము లైన ఆహ్వానములను మన్నించుటకై ఆయన డాకాకు నారాయణ్గంజుకు బరీసాలుకు పయనిం చెను. ఈచోట్లందెల్ల ఆయన సాన్నిధ్యము మహాసంచలనమును కలిగించెను. బరీసాలులో ఆయన ఎనిమిది దినము లుండెను. పౌరమహా సభలలో మూడుసార్లు ఉపన్యసించెను. కాని తమ ఆధ్యాత్మికసమస్యలను పరిష్కరించు కొనుటకు ఆత్రముతో గుంపులుగుంపులుగ వచ్చిన ప్రజలతో ఆయన రాత్రింబగళ్లు మాటాడుచుండవలసివచ్చెను. శ్రీరామకృష్ణుని ్రడును వివేకానందస్వామి సోదరశిష్యు డును ఒకడు తమ నగరమునం దడుగిడినందుకు బరీసాలులో మహాభక్తుడును రాజకీయనాయ కుడు నగు అశ్వినీకుమారదత్త ఆనందపరవశు డయ్యెను. అశ్వినీకుమారునింట ఉన్నన్నినాళ్లు సేవారుల నాదరించుటలోను. వివిధసమస్యలను వారితో చర్చించుటలోను శారదానంద స్వామి కాలములో విశేషభాగము గడచినది. 1900 జనవరిలో ఆయన బేలూరుమఠమునకు మరలి వచ్చెను.

ఆదినములలోనే ఆయన తాంత్రికసాధన లకు పూనుకొనెను. శశికి తండ్రియు శరత్తుకు పితృవ్యుడును (మాతులుడును?) అగు ఈశ్వర చంద్రచక్రవర్తి తాంత్రికసాధనలో నిష్ణాతుడు. శ్రీశారదానందస్వామికి ఈసాధనలకు కావల సిన ఉపదేశములను ఆయన కావించెను. సర్వత్ర లోకజననిని సాక్షాత్కరించుకొనుటే తాంత్రికసాధనల లక్ష్యము. ఈసాధనలో ఆయన సిద్ధిపొందినా డనుట ఆయన వ్రాసిన 'భారతీశక్తిపూజ' అను చక్కని బెంగాలీగ్రంథ సమర్పణపత్రమున వ్రాసిన పంక్తులను బట్టి ఊహింపవచ్చును. అందు ఆయన వ్రాసినది : ''ఎవరి అనుగ్రహముచే ఈరచయిత భువియం దలి ప్రతిమహిళయందును లోకమాతృప్రత్యేక రూపమును సాక్షాత్కరించుకొనెనో వారికి ఈగ్రంథము అత్యంతభక్తితో సమర్పితము''

శ్రీవివేకానందస్వామి రెండవసారి పాశ్చాత్యదేశములకు పోయి 1900 డిసెంబ రులో ఆకస్మికముగ బేలూరుమఠమునకు మరలివచ్చినప్పుడు ఆయనకు అనారోగ్యము పైకొని యుండెను. అంతేకాక ఆయన తాను ప్రారంభించిన ఉద్యమమునకు సాధ్యమైనంత అభివృద్ధి తనజీవితకాలముననే చూడవలె నని

అత్రపడుచుండెను. కావున ఆయన అప్పు డప్పుడు తనవ్యవహారములలో చాల కచ్చిత ముగ నుండెడివాడు. అట్టిసమయములలో సోదరశిష్యులలో ఆయనకు పరమాదర ప్రేమ పాత్రులైనవారికి సైతము ఆయనను సమీ పించుటకు ధైర్య ముండెడిది కాదు. ఇందుకు శ్రీశారదానందస్వామి అపవాదము. గంభీర మైన ఆయన శాంతస్వభావము ఎవరికోపము నైనను చల్లబఱుప గలదు. ఆయనలోని ఈ గుణమును గుర్తించి శ్రీవివేకానందస్వామి తమాషకు ఇట్లనెడివాడు : "శరత్తులో నున్న రక్తము మత్స్యరక్తము. దానికి వెచ్చదన మెప్పుడును కలుగదు!" శ్రీ శారదానంద స్వామి కుండిన అత్యంతాత్మనిగ్రహమునకు పెక్కుదాహరణములను చెప్పుచుందురు. మఠము ఆలంబజారులో నున్నప్పు డొకదినము ఆయన గుడిలోనికి పోయి చూడగా వంటవాని అడుగుజాడలతో ఆచోటంతయు మలినముగ నుండెను. తక్షణము ఆయన వంటవానిని పిలి చెను. పాప మతడు స్వామి మహాగ్రహము నకు తాను గురికావలసివచ్చు నని నిరీక్షిం చుచు గడగడలాడుచు వచ్చెను. ఇంతలోనే స్వామి తన్ను తనవశములోనికి తెచ్చుకొని అతనితో "ఏమియు లేదు, నీవు పోవచ్చు" అనెను. స్వామి కుండిన శాంతియు, సహన శక్తియు అపారములు. దారితప్పిన పెక్కండ్రను ఆయన తన ప్రేమచేతను ఓర్పుచేతను దారికి తెచ్చిన ఉదాహరణములు పెక్కులు కలవు. వే రెవ్వరికిని లోబడని పెక్కండ్రు ఆయనకు భక్తులై పరివేష్టించి ఉపయోగకరములగు పనులను నిర్వహించుచుందురు.

(సశేషము)

# శ్రీ వివేకానందస్వామి - ఖేత్రీమహారాజు

## శ్రీ శుద్ధ సత్త్వానందస్వామి

(గతసంచిక తరువాయి)

మహానందముతో ఖేత్రీలో కొన్ని నెలలు గడపి స్వామి జైపూరుమీదుగ గుజరాతుకు తరలెను. గుజరాతునుండి దక్షిణభారతము నకు వచ్చెను.

అజిత్సింగుమహారాజుకు పుత్రులు లేరు. అది అతని కొక మనోవ్యథ. తనకు వారసు లెవ్వరా అను చింత ఆయన నప్పుడప్పుడు బాధించెడిది. స్వామీజీ తన కిట్టి వరమైనను ఈయగల డని అతని గట్టి నమ్మకము. కావున ఒకనా డతడు తనదుఃఖమును అణచుకొనలేక "నా కొకపుత్రుడు కల్గున ట్లనుగ్రహింపు" డని స్వామిని ప్రార్థించెను : స్వామి, తథాస్తు అనెను. అట్లే కాలక్రమమున మహారాజున కొక పుత్రుడు జన్మించెను. మహారాజు అత్యంత సంతుష్టి నందెను. రాజకుమారుని జన్మమును కొనియాడుటకై ఒకమహోత్సవము ఏర్పాటు

చేయబడెను. ఆ ఉత్సవమప్పుడు మహారాజునకు తనగురుదేవుని జ్ఞప్తి కలిగెను. ఆయన లేకుండిన ఆఉత్సవపుటందము చాలవఱకు నష్టమగు నని ఆయన అనుకొనెను. కావున ఆయన మున్షీజగ్మోహన్లాలును మదరాసుకు పంపెను. మున్షీ మదరాసులో ఎంతో కష్టముతో స్వామిని కనుగొనెను. ఆ శుభసమయమున స్వామి ఖేత్రీలో నుండవలె ననియు రాజశిశువును దీవింపవలె ననియు రాజుగారి వినయపూర్వకమైన ప్రార్థనను హృదయపూర్వకమైన కోర్కెను అతడు తెల్పెను. స్వామిజీ అప్పుడు అమెరికాలో జరుగనున్న విశ్వమతమహాసభలో హాజరగుటకు సన్నాహములు చేయుచుండెను. ఐనను ఆయన రాజుగారి సప్రేమాహ్వానమును శ్రద్ధాయుతమైన వేడికోలును కాదన లేకపోయెను. రాజుపై స్వామికి అత్యంతప్రేమ. స్వామి జునగడపుదివానుకు ఇట్లు వ్రాసెను. "ఖేత్రీమహారాజుకును నాకును ఉన్న అత్యంతగాఢప్రేమబంధములు నీకు జ్ఞప్తియుండవచ్చు"....స్వామి ఖేత్రికి వచ్చి చూచినప్పుడు నగరమంతయు సమగ్రముగ అలంకరింపబడియుండెను. ఎల్లెడల నృత్తగీతవాదిత్రఘోషలు విననగుచుండెను. మహారాజు రాజనౌకయొద్ద నుండెను. గొప్పరాజాతిథులును రాజపుత్రస్థానప్రముఖులును ఆయనను పరివేష్టించియుండిరి. అప్పుడు మహారాజు స్వామిజీకి సాష్టాంగముగ నమస్కరించి మహోన్నత పీఠముపై కూర్చుండబెట్టి అతిథులందఱిని ఆయనకు పరిచయపఱచెను. స్వాముల అనుగ్రహముచేతనే తనకు పుత్రలాభము కలిగిన దని ఆయన అందఱికిని చెప్పెను. శిశువును స్వామికి చూపిరి. స్వామి హృదయపూర్వకముగ ఆశీర్వదించెను.

కొన్నాళ్ల తర్వాత మహారాజు స్వామీజీని సాగనంపుటకు జైపూరువఱకు స్వయముగ వచ్చెను. అక్కడినుండి బొంబాయివఱకు తోడుగ నుండుటకును గంతవ్యము చేరువఱకు అగు సకలవ్యయములను చెల్లించుటకును తగిన దుస్తులను ప్రయాణమునకు వలసిన సకలసామగ్రిని తీసియిచ్చుటకును మహారాజు తన ఆంతరంగిక కార్యదర్శిని పంపెను. స్వామీజీ పాశ్చాత్యదేశములో తనకు పెట్టుకొన్న పని గొప్పది, అవిస్మరణీయమైనది. అందుకు సకలవ్యయములను భరించు అద్వితీయభాగ్యము ఖేత్రీమహారాజునకు దక్కినది. 1893 వ సంవత్సరము మే నెల 31 వ తేదీనాడు స్వామి బొంబాయియొద్ద నావ నెక్కి అమెరికాకు బయలుదేఱెను. స్వామీజీని అమెరికాకు పంపుటకై మదరాసులోని భక్తులును ప్రశంసకులును సమకూర్చిన ధనము స్వామీజీకోరిక మేరకు పేదలకు పంచిపెట్టబడెను. తలపాగ కట్టుకొను విధమును స్వామి నేర్చుకొన్నది ఖేత్రీలో.

1893–వ సంవత్సరమున సెప్టెంబరు నెలలో చికాగోలో జరిగిన విశ్వమతమహాసభలో శ్రీ వివేకానందస్వామి సదా స్మరణార్హములగు ఆఱు ఉపన్యాసములను కావించెను. అద్వితీయమైన ఆయనవిజయమునుగూర్చిన వార్త మహారాజు చెవినిబడగనే ఆయన తక్షణమే ప్రత్యేకముగ దర్బారును సమావేశపఱచి స్వామీజీ సాధించిన మహాద్భుతవిజయమును హృదయపూర్వకముగ అభినందించుచు ఒక తీర్మానమును కావించెను. ఆ తీర్మానము స్వామికి పంపబడెను. అందలి ప్రతిమాటలోను ఆ రాజుకును ఆప్రజలకును స్వామియందుగల ప్రేమయు మెప్పును గర్వానందకృతజ్ఞతలును స్పష్టము లగుచుండెను.

స్వామి ఖేత్రీమహారాజుకు ఒక ఫోనోగ్రాపు రికార్డును పంపెనట. రాజ్యమును పాలించు విధమునుగూర్చియు ప్రజలపట్ల వహింపవలసిన జాగ్రత్తనుగూర్చియు స్వామి సందేశము ఆ రికార్డులో నున్నదట. హిందీలో స్వామిచేసిన ఉపన్యాసము ఖేత్రీలో రికార్డుచేయబడినదట. కాని మనదురదృష్టముచే ఆ రికార్డుజాడయైనను లేదు. ఉండియున్న ఈదినముసైతము స్వామి కంఠమును విన గల అదృష్టము మనకు దక్కెడిది.

అమెరికానుండి స్వామి ఖేత్రీమహారాజుకు పెక్కు జాబులు వ్రాసెను. అవి ఉత్సాహ ప్రదములగు సందేశములతో నిండియుండినవి. రాజునెడ స్వామి కుండిన గాఢప్రేమను గుణ గ్రహణమును అవి సూచించుచుండును.

స్వామి అమోఘముగ సాగించిన ప్రచార ముచేతను విన్నవారికి నచ్చునట్లు కావించిన ఉపన్యాసములచేతను అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్ర ములలో వేదాంతధ్వజము మహోన్నతస్థాయి నందుకొనెను. 1897 లో స్వామి ఇండియాకు మరలి వచ్చెను. ఆయనయెడల అప్పుడుగల్గిన ప్రజాదరము అకృత్రిమము, అపూర్వము. స్వామికి హృదయపూర్వకమైన స్వాగతాభి వందన మర్పించుటకును, ఖేత్రీకి రమ్మని ఆహ్వానించుటకును అజిత్సింగుమహారాజు తన ఆంతరంగికకార్యదర్శిని మదరాసు కంపెను. స్వామి ఖేత్రీని సమీపించినప్పుడు మహారాజు పదునెనిమిది మైళ్లు ఎదురేగి అలంకరించబడిన గుఱ్ఱములమర్చిన రాజరథములో స్వామిని తానే స్వయముగ రాజభవనమునకు పిలుచుకొని వచ్చెను. నగరమంతటను మహోత్సవము జరిగెను. స్వామికి రాజోపచారము చేయుటకు సర్వసన్నాహములును చేయబడినవి. మహా రాజుకూడ కొన్నాళ్లక్రిందనే యూరోపునకు పోయి మరలి వచ్చియుండెను. ఆయనకును స్వామికిని ఉభయులకును స్వాగతమర్పించు టకై అచటి హైస్కూలులో ఒక మహాసభ ఏర్పాటు చేయబడెను.

రామకృష్ణసంస్థతరపున మొదట స్వామీజీ మహారాజునకు స్వాగతాభివందనము సమర్పిం చెను. మహారాజు అందుకు తగిన ప్రత్యుత్త రము చెప్పుచు వైద్యశాలలను ఔషధాలయ ములను విద్యాసంస్థలను నెలకొల్పి తనశక్తి కొలది ప్రజాసేవచేయుదు నని వాగ్దానము చేసెను. ఆయన ఉపన్యాసానంతరము అనేక సంస్థలవారును మిత్రులును సమర్పించిన స్వాగ తాభివందనములను స్వీకరించి కరతాళఘోష మహోత్సవమధ్యమున స్వామీజీ ఇట్లనెను. "...భారతదేశాభివృద్ధికి నే నేకొంచెమైనను జేసియుంటినేని అది నాకు ఈమహారాజుగారి సమాగమభాగ్యము లేకున్న శక్యమై యుం డెడిది కాదు." తక్కిన మాటలు పెక్కు ల టుండ నిండు. ఈఒక్కవాక్యము" చాలును స్వామీజీకి మహారాజునం దుండిన ప్రేమను ఆయనమహోద్యమమునకు మహారాజు కావిం చిన సాయమును స్పష్టముగ తెల్పుటకు.

శ్రీవివేకానందస్వామి నియమానుసారము సోదరశిష్యుడగు శ్రీఅఖండానందస్వామి శ్రీరామ కృష్ణసేవాసంఘు కార్యకలాపమును మొదట ఆరంభించినది ఖేత్రీలోనే. 1894 లో శ్రీఅఖం డానందస్వామి ఖేత్రీలో నుండెను. ఆయనకు శ్రీవివేకానందస్వామి ఇట్లు వ్రాసెను. "ఖేత్రీ నగరములో పేదలు, నిమ్నవర్గాలవారు నుండు చోట ఇంటింటికి పోయి వారికి మతమును

గ ఱపుము....... నీవు జగద్ధితమునకై మనో వాక్కాయముల నర్పింపవలయును. మాతృ దేవోభవ, పితృదేవోభవ, నీతల్లియే నీకుదైవ మగుత, నీతండ్రియే నీకు దైవ మగుత—అను వాక్యములను చదివి యున్నావు. నే నందును: దరిద్రదేవో భవ, మూర్ఖదేవో భవ, దరిద్రుడు నీకు దైవ మగుత, మూర్ఖుడు నీకు దైవ మగుత. పేదలు నిరక్షరాస్యులు అజ్ఞానులు బాధితులు వీరు నీకు దైవ మగుత. వీరికి చేయుసేవయే మహోన్నతాధ్యాత్మిక ధర్మ మని యెఱుగుము.

మహారాజు అత్యంతౌదార్యముతో సాయ పడగా అతని నిండుతోడ్పాటుతో శ్రీఅఖండానందస్వామి అచట నొక హైస్కూలును కొన్నిధర్మసంస్థలను నెలకొల్పెను. స్వామివాక్యమును మహారాజు వేదశాసనముగ తలదాల్చి దానిని పాటింప శక్తికొలది పాటుపడెడివాడు. స్వామీజీతల్లి ఆర్థికదుఃస్థితిలో నున్న దని వినగనే మహారాజు ప్రతినెలయు ఆమెకు నూఱు రూపాయలు పంపుచుండునట్లు ఏర్పాటు చేసెను. స్వామియందు ఆయనకున్న హృదయపూర్వక ప్రేమాదరములను ఇది సూచించుచున్నది. మహారాజును స్వామీజీయు, ఇరువురును మరణించిన పిమ్మటగూడ స్వామీజీతల్లి జీవించి యున్నంతకాలము ఖేత్రీఖజానానుండి ఆమొత్త ము పంపబడుచువచ్చెను.

నిజమునకు ఖేత్రిసంస్థానమహారాజుకును శ్రీ వివేకానందస్వామికిని కలిగిన ఆసమాగమము అవిస్మరణీయమైనది. రాజపుత్రస్థానములో నొక చిన్నసంస్థానపాలకుడు స్వామి వివేకానందుని దేశభక్తిప్రేరితవిశ్వజనీనలక్ష్యమును ఎట్లు హృదయపూర్వకముగ ఆదరించెనో అంగీకరించెనో దాని నమలుపఱచుటకు అన్ని సాహాయ్యములు చేసెనో పాఠకుడు సులభముగ గ్రహించును. స్వామిజీయు పరమోదాత్తుడగు ఆరాజపుత్రుని గొప్పతనమును సమగ్రముగ గ్రహించెను. అందుకు ఖేత్రీరాజాజీబహాదూరుకు స్వామీజీ స్వయముగ వ్రాసిపంపిన ఈ క్రింది కావ్యఖండమే నిదర్శనము.

తిరము సేయుదిటవు ధృతమతి

ఆ. తపను సుంత యంబుదము కప్పు వెట్టిన
మిన్ను కళల నేది విన్నఁబోవ
తిరము సేయు దిటవు ధృతమతి మఱికొంత
సందియంబు లేదు జయము ధ్రువము

పిదప మధువుగ్రాఁగ బొదలును శిశిరమ్ము
లోనివంపు తరగపైని పెంపు
ఒండు నొండు ద్రోయుచుఱుకు నీడయు వెలు
చక్క నిలుము బలము చలము మెఱసి.

మంజరి॥ జీవనంపు విధులు చింతలు వెతలు
సౌఖ్యముల్ వృథలు తత్ క్షణ భంగురములు
ప్రాప్య మవ్యక్తము పఱచెడి ఛాయ
కల చేవయును లావు గదియంగఁ బట్టి
ఇరులను గడకొత్తి ధృతమతిఁ జనుము.

ఊడిగిన జవము, నారడివోవ నాశ
వృథ గాదు యత్న మే కృతి వీటిఁబోదు
వెలయఁగలా రౌరసులు వారసులును
దిటవు సడలనీక ధృతమతి నిలుము
పరివోదు సూ శుభాచరణ మెందైన.

ఆ. జగతి నరిది సుధులు సాధులు, నేతృతా
గరిమ వారిసొమ్ము, కాల మరుగఁ
గాని, వారి విలువ గన లేరు జనములు
చూడ కెదిరి మృదువు జాడ నడపు॥

తోడుపడఁగలారు దూరదర్శులు నీకు
సాయ మౌను సర్వశక్తి నీకు
పరమశోభనములు గురియును నీపైని
జయము లెపుడు ముందు చను మహాత్మ॥*

కొంతకాలము క్రింద ఇప్పటి ఖేత్రీమహా జు రాజభవనములో శ్రీవివేకానందస్వామి చేసియుండిన భాగమును రామకృష్ణమిషను వారికి దానము చేసెను. రామకృష్ణమిషను శాఖయొకటి అచట ప్రారంభింపబడెను. శ్రీ వివేకానందస్వామి యుండిన గది గుడిగా మార్చబడినది.

ఆపవిత్రస్థానమున మౌనధ్యానముతో కొంతసేపు కూర్చుండి స్వామిసంస్మృతులు మాడెందముల నిండి తొణకుచుండగా మరలి వచ్చితిమి.

* శ్రీరామచంద్ర కౌండిన్యగారి తెలిగింపు.

# భారతీయ యువకులకు స్వామి వివేకానందుని సందేశము

బ్రహ్మచారిణి శర్వాణి

(గతసంచిక తరువాయి)

మననిత్యజీవితములో వలయునది శాంతము, రాడంబరము, అచంచలమైనకృషి యని ప్రతియువకుడును సదా జ్ఞాపకమునం దుంచు కొనవలయును. శ్రద్ధయున్న యెడల సమస్తము లభించితీరును. స్వామిజీ మాటలు. "లోక మున సదా దాతవై వర్తింపుము. అన్నిటినిచ్చి వేయుము. ప్రతిఫలమునాశింపకుము. ప్రేమను సాయమును, సేవను నీచేతనైన యేయల్ప వస్తువునైనను నొసగుము.......భగవానుడు మన కొసగునట్లు ఔదార్యముతో నిచ్చి వేయుదముగాక". అసూయ, అహంభావము, మనయువకులలో నెన్నడును కలుగరాదు. విశ్వశ్రేయమునకై మిక్కిలి పాటుపడవల యును. సంఘమున సామాన్యులై వినీతులై మెలగవలయును. స్వామిజీ ఇట్లు నుడివిరి. "ఎవ్వని విశ్వాసమునుగాని శ్రద్ధనుగాని చెడ గొట్టప్రయత్నింపకుము. చేతనైనచో వానికున్న దానికంటె విశేష మొసగుము. వానియథార్థ స్థితిని గ్రహించి యందుండి పురోభివృద్ధిగల్గిం పుము. అంతియే కాని వానికున్నదానిని పాడు చేయకుము". ఇటువంటి స్వామిజీ దివ్యవాణిని ప్రతియువకుడును తనదైనందిన జీవితములో అనుష్ఠించుటకై పాటుపడవలయును.

మానవసేవయే మాధవసేవ యనుట మఱవరాదు. ఎవ్వడు మానవసేవచేయునో వానికి మోక్షము కరతలామలకము. శ్రీవివే కానందస్వామి ఈ విధముగా ఘోషించెను. "ప్రచండదీక్షతో, మహోత్సాహముతో

మీలో గొందఱు నలుదిక్కులకు వెడలి మన దేశమున నింతవఱ కెవ్వరును నిర్వహింపని యీ విశ్వరూపారాధన ప్ర సాగింపుడు.......సమస్తజీవస్వరూపుని, అద్వితీయుని, విశేషము నాయార్తనారాయణుని, నాదీననారాయణుని, సమస్తదేశీయులకెల్ల పేదయగు నాభారతనారాయణుని- నాయిష్టదేవత నర్చించుటకై యెన్నిజన్మములైన నెత్తెదను గాక, ఎన్ని వేలబాధలనైనను ననుభవింతును గాక!....పవిత్రహృదయులు, ప్రచండదీక్షా దక్షులు, భగవన్నిశ్వాసబలోపేతులు,—దరిద్రులపై, దీనులపై, నధఃకృతులపై సానుభూతికతన సింహసాహసాన్వితులు- ఒక లక్ష మంది స్త్రీపురుషులు- మోక్షసందేశమును, సంఘోద్ధరణసందేశమును, సమత్వసందేశమును, చాటుచు యావద్భారతదేశమునను సంచరింపవలసియున్నది ''

కలకత్తాలో స్వామిజీ ఒసగిన ఉపన్యాసములో, కలకత్తానగరయువకులనుద్దేశించి ఈ విధముగా నుడివిరి. ''...మీ దేశము ఈమహాయజ్ఞమును కోరుచున్నది. యువకులే దానిని నిర్వహింపవలసియున్నది. యువకులును, బలయుతులును, సత్త్వవంతులును, దృఢకాయులును అగువారు నిర్వహింపదగినదే ఈ కార్యము. ఈ కలకత్తానగరమున వందల కొలదిగా, వేలకొలదిగా అటువంటి యువకులున్నారు.......మేలుకొనుడు; ప్రపంచము మిమ్ము ఆహ్వానించుచున్నది. భారతదేశమునందలి ఇతర ప్రాంతములందు బుద్ధి, శక్తి యున్నది; ధనమున్నది; కాని ఉత్సాహము మాత్రము నాజన్మభూమియందే కలదు. అది ఇప్పుడు వెలువడి రావలయును. కాబట్టి నగర యువజనులారా, మీరక్తములోని ఉత్సాహ శక్తితో లేచి నిలువబడుడు.'' ఇటువంటి సందేశము ఈవర్తమానదేశపరిస్థితులలో మిక్కిలి అవసరము. మనయువకులు మానవత్వమును, పౌరుషమును ప్రకటించుట కిదే సమయము. ''నావత్సలు సమరమున దుముకవలయును. సంసారపరిత్యాగము చేయువలయును. అప్పుడు సుస్థిరమైన పునాది ఏర్పడును.'' అని స్వామిజీ నుడివిరి.

ప్రతి యువకుడును బలిష్ఠుడును, మేధానిధియునై యుండవలయును. కావుననే ఇటువంటి వీరుల వెలువడచేయు జాతీయవిశ్వవిద్యాలయములు స్థాపింపబడవలయు నని స్వామిజీ ఆశించెను. యువకులు విద్యనభ్యసించు కాలములో మానవత్వము, శీలము, ఐకమత్యము ఏకాగ్రత మొదలగునవి అలవఱచుకొనుట ఎంతైన అవసరము. యుగాచార్యుడైన శ్రీవివేకానందస్వామి ఇట్లు ఘోషించెను. ''మనలను ధీరుల నొనర్పగల మతము, ధీరుల నొనర్పగల సిద్ధాంతములు, సర్వతోముఖముగా ధీరుల నొనర్పగల విద్య-ఇవియే మనకు వలయునవి.'' ''ప్రతివ్యక్తియందును పరిపూర్ణత స్వతస్సిద్ధముగనే కలదు. తత్ప్రకటనమే విద్య, అన్య భాషలో నన్యులభావములను 'బట్టీపట్టి' వానిని మెదటినిండ దట్టించుకొని యేవిశ్వవిద్యాలయ బిరుదములనో సంపాదించినంతనే విద్యావంతుల మనుకొనుచున్నారు కాఱోలును! ఇదియా విద్య! మీస్థితి ఎట్లున్నది? ఇకమీరు చేయుచున్న దేమి!......పుస్తకం హస్తభూషణం అనునట్లు చేతులలో పుస్తకములతో సముద్ర తీరమున విహరించుచు, ఐరోపీయధీసంజాతమైన యేశాస్త్రములనుండియో నాలుగు ముక్కలు ముక్కున కంటించుకొని వాని నేకరువు పెట్టుచు యావదాత్మను ముప్పదిరూకల

'గుమాస్తాపదప్రాప్తిపై, లేదా, యువభారత దేశమునకు ఆశాపరమావధియనదగు 'లాయరు పదవి'పై లేక, 'డెప్యూటి మేజిస్ట్రేట్' పదవిపై లగ్నమొనర్చుటయా? ఇదియేనా మీ విద్యాగమ్యము?......మిమ్ములను, మీపుస్తకములను, మీ గౌనులను, మీ విశ్వవిద్యాలయ బిరుదములను సమస్తము ముంచివేయజాలినంత నీరు సముద్రమున లేదా?''

యువకులందఱును బ్రహ్మచర్యమును పరిపాలింపవలయునని స్వామిజీ ఆశించెను. వారి మాటలు: ''పండ్రెండేండ్లస్ఖలిత బ్రహ్మచర్యమును పరిపాలించువాని కపూర్వశక్తిసామర్థ్యములు లభించును. ఇది లోపించుటయే మన దేశక్షీణతకును, పతనమునకును కారణము. ...బ్రహ్మచర్య మద్భుతమానవవశీకరణ సామర్థ్యమును చేకూర్చును. కాబట్టి ప్రతి బాలుడును ప్రతివిద్యార్థియు నస్ఖలిత బ్రహ్మచర్యమును పరిపాలింపసుశిక్షితుడు కావలయుననియు, అందుమూలమున శ్రద్ధాభక్తులు ఆత్మవిశ్వాసము, సర్వకాలసర్వావస్థలయందు, మనోవాక్కాయములందు, నైర్మల్యము నేర్పడు ననియు, అదియే బ్రహ్మచర్య మని స్వామిజీ సూచించిరి. అంతేకాదు మఱియు వారిట్లనిరి. ''దేశక్షేమమునకై తనబిడ్డలలో కొందఱు విశుద్ధ బ్రహ్మచారులును, బ్రహ్మచారిణులును గావలయు నని భారతమాత కోరుచున్నది.''

ప్రతియువకుడును మొట్టమొదట పెద్దల యెడ, అధికారులయెడ భక్తి శ్రద్ధలు చూపవలయును. ఆజ్ఞాపరిపాలనము (విధేయత) నేర్చుకొనవలయును, స్వామిజీ ఇట్లనిరి. ''సేవకుడవై యుండుట ప్రథమమున నభ్యసింపుము, అంతట నీవధికారపదవి కర్హుడవు కాగలవు''. ఇతరుల యందు దుష్టత్వము కల దని మన మెన్నడును తలపరాదు. అదియే మన దౌర్బల్యమునకు మూలము. ద్రవ్యము, పేరు ప్రతిష్ఠలు, పాండిత్యము ఇవన్నియు నిష్ప్రయోజనము లనియు ప్రేమయొక్కటియే ఫలప్రద మనియు స్వామిజీ ఘోషించిరి. కాబట్టి నేటియువకులందఱును గాంభీర్యమును, శిశుసహజమగు నిష్కపటత్వమును కలిగి యుండుట ఎంతో అవసరము. మరియు ఏకాకియై యుండక అందఱితో అనుకూలముగా కలిసి ఏకీభావముతో పరహితార్థము పాటుపడ నభ్యసింపవలెను. స్వామిజీ ఆదేశించినట్లు ఈర్ష్యాహంకారములు విడనాడి చిత్తశుద్ధితో సత్యప్రతిష్ఠితులై మెలగుట కభ్యసింపవలయును. ''సత్యమేవ జయతే నానృతమ్''— సత్యమే జయించునది.

కావున మనయువజనసమితి ఎల్లప్పుడు నీతిపరులై ధైర్యవంతులై త్రికరణశుద్ధిగా సింహబలముతోటి భావిభారతదేశాభ్యుదయముకొఱకు కార్యరంగమున నుఱుకవలయును. అప్పుడు ఒక్కచైనాదేశీయులనే కాదు, మరియే ఇతరదేశీయులనైనను అనాయాసముగా నెదుర్కొనుశక్తిగలవార మగుదుము. వీరసేనాపతియగు శ్రీవివేకానందుడు ఇట్లు ఘోషించెను. ''కార్యాచరణమందే మరణింపుడు. మీకు తోడుగా నేను గలను. నా అనంతరము నాఆత్మ మీకు తోడై పనిచేయును. ఈజీవితము వచ్చుచు పోవుచు ఉండునది. సంపద, యశస్సు భోగములు మూన్నాళ్ళముచ్చటలు.సత్యమును బోధించుచు కార్యక్షేత్రమున మరణించుట ప్రాపంచిక కీటకములవలె మరణించుటకన్న

ఉత్తమము — అపారముగా ఉత్తమము ముందుకు సాగుడు''.

యువకులెన్నటికిని అనాలోచితముగా తొందరపడి ఏపనియు చేయరాదనియు, చిత్తశుద్ధి ఓరుపు, పట్టుదల, ఈమూడును కార్యసిద్ధి కత్యావశ్యకము లనియు స్వామిజీ అభిప్రాయము. మఱియు మనలో నున్న సంకుచిత భావమును రూపుమాపవలయు ననిరి. లాహోరులో ఒసగిన ఉపన్యాసములో వివేకానంద స్వామి ఇట్లు నుడివెను. ''......లాహోరు యువజనులారా, అద్వైతమహాధ్వజమును లేవనెత్తుడు!......మీరు ఇతరులకు సాయపడ గోరుదురేని మీ సంకుచితాత్మ తొలగి పోవలయును. క్రైస్తవులు చెప్పునట్లు మీరు దైవమును ధనమును ఏకకాలమున కొలువ లేరు. ......మీరు తిండి లేక చచ్చినను అది ఏపాటిది? మీరును, నేనును, మనబోటి వేయి మందియు మనజాతి సజీవమైయుండుట కొఱకు నలిగి బలియైన నేమి?......ఈస్వల్పప్రాణము పోయినను లెక్కఏమి? ప్రతివాడును చావవలసినదే గదా! మహాఋషియు, మహాపాపియు, అత్యంతధనికుడును అత్యంతదీనుడును, చివరకు మరణింపక తప్పదు గదా! ఎట్టివారికిని శరీరము శాశ్వతమై నిలువబోదు. లెండు! మేల్కొనుడు! కపటము విడిచి నిలబడుడు. మన కపటవర్తనము ఘోరముగా పెరిగిపోయినది. మన కిప్పుడు కావలసినది శీలము. యమునికుండు హఠముతో పూనిన కార్యమును పట్టువిడువకుండ నిర్వహించు దీక్షయు శీలమును మనకు అవసరములై యున్నవి.

కాబట్టి, ఈ దివ్యసందేశమును మనయువకులందఱును పాటించిరి, ఉత్సాహప్రదాలైన స్వామిజీ ఆదర్శాలను, ఆశయాలను సకల దేశములందలి జనులకు అమోఘముగా తెలుపుటకై తీవ్రకృషి చేయవలయును. స్వామిజీపిలుపు నెవరునుఉపేక్షింపరాదు. ఈనాడుమరలఆయన రాక మిక్కిలి అవసరము. మరల భారత దేశమున నలుమూలలకును హిమాలయమునుండి కన్యాకుమారివఱకును ఆయన సంచరింపవలసి యున్నది అంతేకాదు మరల సరళప్రజానీకముతో ఏకరీతిగ కలిసి జీవింపవలసియున్నది.

స్వామిజీ కోరినట్లు, అంతయు త్యజించి, భారతదేశమును సంరక్షించుటకై ఎంతమంది యువకులు ఇటీవల చైనాదేశీయులతో కల్గిన యుద్ధములో ధైర్యసాహసములుచూపి, తుదకు తమ అసువులను గోల్పోవలేదు! ఆహా! వారు ప్రాణము లర్పించి తుదకు వీరస్వర్గము నలంకరించిరి కదా! కావున వారి ఆత్మలకు శాంతి గల్గించుటకును, నేడు మనల నాశీర్వదించి ఆధ్యాత్మికపురోగతి గల్గించి, సకల మానవులకు శాంతిసౌఖ్యములు గల్గించుటకును శ్రీ వివేకానందస్వామిని మనఃపూర్వకముగా ప్రార్థింతము గాక.

# తిరస్కృతరాజాశ్రయులు - మహోజ్జ్వల సారస్వత నిర్మాతలు :

## త్యాగయ్య

విద్వాన్ శిరోమణి శ్రీ వాదారి శ్రీనివాసశర్మగారు

పోతరాజునకుఁ దరువాత రాజాశ్రయమును దిరస్కరించిన మఱియొక సారస్వతస్రష్ట ప్రముఖవాగ్గేయకారుఁడగు త్యాగరాజు.

కావేరీతీరమందు 'తిరువయ్యారు' అను పేరుగల పంచనదక్షేత్ర మాతని జన్మభూమి. తల్లి శాంతాదేవి; తండ్రి రామబ్రహ్మము. రామబ్రహ్మము జీవిక భిక్షాటనము. అతని జ్యేష్ఠపుత్త్రుఁడు జప్యేశుఁడు. రెండవవాడే జగత్ప్రసిద్ధుఁడైన త్యాగరాజు. త్యాగరా జనునది ఊరూర ప్రసిద్ధుఁడై వెలుగొందిన పరమశివుని పేరు.

పెద్దవానికిఁ జదువంట లేదు. కాని త్యాగరాజు చిన్ననాటినుండియు బుద్ధిమంతుఁడు. సంస్కృతాంధ్రములయం దాతనికిఁ జక్కని పాండిత్య మలవడెను. ఎన్నో సంవత్సరముల సాధనకుఁ దరువాతవచ్చెడి కోమల పదవిన్యాస మాతనికి ధారావాహికగా బాల్యమందే కలసి వచ్చెను.

త్యాగరాజు గొప్ప భావుకుఁడు. దీనికిఁ దోఁడు రామభక్తిగూడ చిన్ననాటినుండియే యేర్పడినది. వారి కులదైవము శ్రీరామచంద్రమూర్తి. త్యాగరాజు ప్రతిదినము తండ్రిగారికి తులసియు, పూవులు కోసి తెచ్చి యిచ్చెడివాడు. కావేరి కేగి శ్రీరామచంద్రమూర్తి కభిషేకమునకై స్వయముగా మడినీరు తెచ్చెడివాడు. వయస్సు ముదిరినకొలదియు భక్తియు త్యాగయ్యకు హెచ్చెను.

ఒకనాడు సన్న్యాసియొకడు త్యాగయ్యకు దర్శన మొసఁగెను. అతఁడు 'స్వరార్ణవ'మను నొక గ్రంథమును త్యాగరాజున కొసఁగి శాస్త్రీయసంగీతము నభ్యసించి, శాస్త్రీయములైన కీర్తనలురచింపుమని బోధించెను. అతనికి రామతారకమంత్రమునుగూడ నుపదేశించి 'యీ మంత్రమును నియమపూర్వకముగా జపించిన ఈ జన్మముననే రామసాక్షాత్కార మగు' నని చెప్పి సన్న్యాసి వెడలిపోయెను. త్యాగయ్య తన్నిట్లనుగ్రహించిన యతీంద్రుని నారదమహర్షిగా భావించెను. భక్తిభావముతో గురుదేవునిపై కొన్ని కీర్తనలఁ బాడెను. తంజావూరు రాజాస్థానగాయకుఁడగు శ్రీ శొంఠి వెంకటరమణయ్యకడ కేగి త్యాగరాజెన్నియో సంగీతవిద్యారహస్యముల గ్రహించెను.

సంగీతవిద్యయం దాతఁడు బహుముఖప్రజ్ఞను గడించెను. కంఠమాధుర్యము, గాంధర్వవిద్య రెండును గలసి యేర్పడిన మూర్తి త్యాగరాజు. పోతన, రామదాసులవంటి భక్త

కవిపుంగవు లాతని ధ్యేయమూర్తులు. అన్న వదినెల పోరు పడలేక త్యాగయ్య తన కేయా స్తియు వలదని చెప్పి తండ్రి యర్చించుచుండిన పూజావిగ్రహములను మాత్రము గైకొన్నాడు. అతఁడు తండ్రివలెనే భిక్షకేగి భౌతికజీవితమును గడపుచు, తక్కిన కాలమంతయు పూజాకలాపములతో గడపుచుండెను. త్యాగయ్య భార్య శాంత. చాల దొడ్డ యిల్లాలు. మహా సుగుణవతి. ఆమె సర్వకాల సర్వావస్థలయందుఁ దన పెనిమిటిని నీడవలె ననుసరించినది.

త్యాగయ్య ప్రతిదినము లక్షయు నెన్మిది వేలవంతున రామనామమును జపింప నారంభించెను. అతనికి ఐహికచింత లేదు. 'అంతా రామమయమై' అతనికి గోచరించెను. అతఁడు పెక్కుసంవత్సరములకుఁ దొంబది యాఱుకోట్ల రామనామము జపింపఁగలిగినాడు. చిట్టచివఱకు త్యాగయ్య శ్రీరామచంద్రుని నేరుగా దర్శింపఁగలిగినాడు. ఇంట నన్నయు, వదినెయు నతనిని నిష్కారణముగనే ద్వేషించిరి. పిచ్చివాఁడనిరి. అతఁడు పడిన బాధ లనేకములు. ప్రపంచజను లతని నెంతయో నిందించిరి. దారిద్ర్య మింటిలో సహస్రముఖముల దాండవించుచుండెను. ఈ కష్టముల నన్నిటిని త్యాగరాజు ఓర్పుతో సహించెను.

శ్రీరామదర్శనమైననాటినుండి త్యాగయ్య వదనారవిందమునుండి సంకీర్తనలు అనర్గళముగా వెలువడుచుండెను. కొన్ని కృతులు శిష్యులలో బహుళప్రచార మంది వారిపే రన్నిచోట్ల వ్యాపించెను. వాల్మీకి ఇరువదినాల్గు వేల శ్లోకములతో శ్రీరాముని గుణగానము చేసినట్లు, త్యాగరాజు ఇరువదినాల్గువేల కీర్తనలతో శ్రీరాముని గుణగానము చేయ సంకల్పించెను. ప్రతినిత్యము ఎన్నో కృతులనువ్రాసి శ్రీరామచంద్రునియెదుట గానము చేసెడివాడు.

తంజావూరిని పాలించుచున్న శరభోజీ మహారాజు ఆకాలమున గొప్ప సంగీతవిద్వాంసుఁడు. అతఁడు సంగీతమున్న జెవిఁగోసికొనును. రాజొకనాఁడు కొలువు తీరియుండ త్యాగరాజకీర్తనను వినుట సంభవించెను. త్యాగరాజుకీర్తినిగూడవినియున్నవాఁ డగుటచే రాజు త్యాగరాజునకుఁ దనయాస్థానమున సంగీతవిద్వత్పదవి నీయ సంకల్పించి, అతనిని బిలువ వార్తాహరులను పంపెను. వార్తాహరులు తిరువయ్యారుకు వచ్చి రాజాజ్ఞను అందించిరి.

త్యాగరాజునకు రాజాస్థానమం దుద్యోగమునఁ గుదురుట ఇష్టములేదు. రాజోద్యోగమును నిలుపుకొన అప్పుడప్పుడు రాజుపైఁ గృతులు చెప్పవలసియుండును. నరస్తుతి త్యాగయ్యకు సుతరాము ఇష్టము లేదు. అన్నయు, వదినెయు దీని నంగీకరింపుమని త్యాగయ్యను బలవంతపెట్టిరి. త్యాగయ్య అల్పసంతోషి. గొప్ప వైభవముల ననుభవింపవలె నను నాశ అతని కేకోశమునను లేదు. అతని కేమియుఁ బాలుపోక, పూజాగృహమునకేగి శ్రీరాముని సన్నిధి నుండెను. అతఁడు తన మనస్సును సంబోధించి యొక కీర్తన నిట్లు పాడెను.

నిధి చాల సుఖమా? రాముని
సన్నిధిసేవ సుఖమా?
నిజముగఁ దెలుపు మనసా!

దధినవనీత క్షీరములు రుచో?
దాశరథిధ్యానభజన సుధారసము రుచో ని॥

మమతాబంధనయుత నరస్తుతి సుఖమా?
సుమతిత్యాగరాజనుతుని కీర్తనసుఖమా?ని॥

ఈకీర్తన పాడినవెంటనే అతని మనసులో రాజాశ్రయమును లెక్కచేయని పోతనాదులు మెదలినారు. ఒక నిర్ణయమునకు వచ్చి యతఁడు తన యభిప్రాయమును రాజభటుల మూలమున శరభోజీమహారాజున కిట్లు వార్త నంపెను.

''రాజాధిరాజైన శ్రీరామచంద్రుని ఆస్థాన గాయకుఁడను నేను. రాజదర్శనమునకు నేను రాలేను. నా సంగీతవిద్యను శ్రీరామునకే సమర్పించినాను. అది నడలను గొల్వాదు.''

రాజభటు లీమాటను తంజావూరు ప్రభువునకుఁ దెలిపినారు. శరభోజీమహారాజు ఈమాట విన్నవెంటనే తోక ద్రొక్కిన త్రాచువలె మండిపడెను. రాజు లైశ్వర్యమదాంధులు. వారికిఁ గ్రిందు మీఁదులు తెలియవు. త్యాగరాజును బలవంతమున నీడ్చుకొని రావలసినదని భటుల కాజ్ఞాపించెను. వారు త్యాగయ్య కడకు సర్వసన్నాహములతో వచ్చినారు. వారు వచ్చులోపుగనే రాజునకు భరింపరాని కుక్షిశూల ప్రారంభ మయ్యెను. భక్తున కపచారముచేయుట భగవంతున కపచారము చేయుటవంటిది. భాగవతాపచారమువలననే తన కీకడుపునొప్పి వచ్చెనని నిశ్చయించి రాజు సపరివారుఁడై కదలివచ్చి త్యాగయ్య పాదములపైఁ బడి తన్ను మన్నించి తన కడుపు నొప్పి రూపుమాపవేఁడెను. వేలు మందులకు మాఁకులకు మానని రోగము శ్రీరామభక్తుని కటాక్షవీక్షణ ప్రసారముచే ఆగిపోయెను.

ఇరువది నాలుగువేల కృతులను బూర్తి గావించి త్యాగరాజు శ్రీరామచంద్రున కంకితము గావించెను. ఇదిగాక అతఁడు ప్రహ్లాద విజయము, నౌకాచరిత్రము — అను రెండు గ్రంథములనుగూడ రచించెను.

రాజాశ్రయమును నిరాకరించిన త్యాగరాజుపై అతని అన్నయు, వదినెయు మండిపడి అతఁడు ప్రతినిత్యము పూజించుచుండిన పూజా విగ్రహములను కావేరిలోఁ బాఱవైచిరి. త్యాగరాజు పూజావిగ్రములు లేక ఎంతయో బాధపడి వానిని వెదకుట కదేపనిగా దేశాటనము గావించెను. దేశాటనమునుండి తిరిగి వచ్చిన పిదప దైవప్రేరణముచేఁ గావేరినదిలోనే పూజావిగ్రహములను కనుగొనఁగలిగెను.

ఈ దేశాటనమువలన అతనికిఁ గలిగిన లోకానుభవము ఇంతింత అనరానిది. తన అనుభవముల నన్నింటిని అతఁడు స్వకృతులలో వెల్లడించినాడు. 'ఉదరనిమిత్తో బహుకృత వేషః'—అని కపట సన్న్యాసులు ప్రజలనుండి ఆదరసత్కారములు పొందుటకు వేకువనే లేచి స్నానము చేయుదురట. విభూతి పూసి లోకులను వంచించుచు పొట్ట నింపుకొందురట. సంసార పరిత్యాగ మననేమో పూర్తిగాఁ దెలియక భార్యాపుత్త్రులను విడిచి జోగులై, బైరాగులైనంతమాత్రాన వారు ముక్తి పరులుగారని త్యాగరాజుతలంపు. చూడుడు—

తెలియలేరు రామభక్తి మార్గమును
ఇలనంతటఁ దిరుగుచు కలువరించేరు కాని తె॥

వేగ లేచి నీట మునిఁగి బూతి పూసి
వెళ్ళనించి వెలికి శ్లాఘనీయులై తె॥

బాగ పైకమార్జన లోలులైరి కాని
త్యాగరాజ నుత తె॥

గజేంద్రుని అదృష్టము, ద్రౌపది భక్తితత్పరత, విభీషణుని శరణాగతి, ఆంజనేయాది భక్తుల భాగ్యము, లక్ష్మణుని భ్రాతృప్రేమ— ఇట్టివి మాటి మాటికిఁ జేర్కొనుచుండును. పరికింపుఁడు—

వారణరాజును బ్రోవను వేగమె
వచ్చినది విన్నానురా రామ॥
నారీమణికిఁ జీర లిచ్చినది
నాఁడే నే విన్నాను రా
ధీరుఁడౌ రామదాసుని బంధము
తీర్చినది విన్నానురా,
నీరజాక్షికై నీరధిదాటినది
నీకీర్తిని విన్నానురా,
ఇభరాజేంద్రుఁడు ఎక్కువైన
లంచ మిచ్చిన దేమిరా ?
సభలో మానము పో సమయంబున
సతియే మిచ్చెను రా ?

త్యాగరాజు జీవితపరమార్థమును గ్రహించినవాఁడు. సారస్వతములో సంగీతశాఖకుఁ బ్రత్యేకతను గల్పించి కర్ణాటకసంగీతమును తెనుఁగువారిసొమ్ముగా గావించిన మహోజ్జ్వల సారస్వత స్రష్ట త్యాగరాజు.

# శ్రీరామకృష్ణపరమహంస విలాసము

మూలమ్ : శ్రీశ్రీ చిద్ఘనానందగిరిస్వాములవారు

తాత్పర్యకాదంబిని : శ్రీ శ్రీధరబాబు

(గతసంచిక తరువాయి)

84. న హి భక్త్యసి చేన్నివేదితమ్
మరణఙ్కాళి వరేణ్య మమ్బ మే ।
తవ విప్రియవానిలాతలే
కిము జీవామి మహేశ్వరప్రియే ॥

కాళీ, నీ వీ నివేదనను అంగీకరింపక పోయినచో మరణమే శరణము. మహేశ్వరప్రియా, నీప్రియము చూఱకొనని నా జీవితము వ్యర్థము.

85. జగదమ్బ శతాపరాధినం
హ్యపి మాతా న జహాతి చాత్మజమ్ ।
అయి కాలి న భోక్ష్యసే యది
భువి జీవామి కిమర్థ మీశ్వరి ॥

జగదంబా, శతాధికముగ తప్పులు చేసినను తల్లి బిడ్డను విడచిపెట్టదు. ఈశ్వరీ, నే నర్పించిన దానిని స్వీకరింపని యెడల నాకీ జీవిత మెందులకు ?

86. జగదీశ్వరి శఙ్కరప్రియే
జననీ రాక్షసపాణి మేఖలే।
తవదర్శన లోభ దైవతా
నిహత మ్మా మ్న కథ మ్నపిపశ్యసి॥

జగదీశ్వరీ, శంకరప్రియా, రాక్షసహస్త ములనే ఒడ్డాణముగా ధరించిన దానవు, నీదర్శనలోభమువల్ల దీనుడనైన న న్నెందుకు రక్షింపవు?

87. తవదర్శన భాగ్య భిక్షయా
కురుషే ధన్యతమ న్న చే దిమమ్।
సకృ దేవ కురుష్వ భోజన
న్దయయా దేవి నివేద్య ముత్తమమ్॥

నీదర్శనభాగ్యభిక్ష మిడి ధన్యుని చేయ కున్నను శీఘ్రముగా నివేదనను దయతో స్వీకరింపుము.

88. ఇ త్యేవం రుదిత స్తస్య
వ్యతీత మశ్రుధారయా।
త ద్దిన స్తు త స్తప్తం
లభ్య మన్నై ర్న కై రపి॥

ఇట్లు అశ్రుపూర్ణనేత్రుడై కన్నీరు మున్నీరుగా నేడ్చుచు ఏమియు ముట్టక తపస్సుతో తపించుచు ఆనాడు గడపెను.

89. అన్యే ద్యుః స మహాభక్తః
స్నాత్వా విధివ దమ్బికామ్।
అర్చయిత్వాచ నైవేద్య
మ్భుఙ్క్ష్వ దే వీతి చార్థయత్॥

మఱునాడుకూడ ఆభక్తుడు స్నానమాచరించి, విధిదృష్టవిధానముగ అంబికార్చన సలిపి, నివేదన నారగింపుమని దేవినిఅర్థించెను.

90. పురా క్షుత్తామక్షీణాయ
లోకాయ భువనేశ్వరి।
శాకమ్భరీతి విఖ్యాతా
బభూవ సంవిదాత్మికా॥

పూర్వకాలమున బడుచున్న లోకములో అజ్ఞానస్వరూపిణి 'శాకంభరీ' యను రూపమున అవతరించినది.

91. తా ఞ్జగన్మాతరం రామకృష్ణో
భోజయితుం రతః।
ప్రబభూ వోపవాసై శ్చ
కరుణారోదనేన సః॥

అట్టి జగజ్జనని భుజింపవలె ననెడి కోరిక రామకృష్ణునికి జనించి, అన్నము నీరు ముట్టక, గుండెలు కరిగించు రోదనము చేయుచు గడపెను.

92. అన్యేద్యు రపి సా మాతా
కాలీ లోకత్రయేశ్వరీ।
నైవ భుఙ్క్త నైవేద్యం
రామకృష్ణ సమర్పితమ్॥

మఱొకరోజు గడచినది. కాని లోకత్రయేశ్వరి యగు ఆజగన్మాత రామకృష్ణార్పిత మగు నైవేద్యమును స్వీకరింపలేదు.

93. కవాటబన్ధన జ్కృత్వా
మన్దిరస్య స మాతరి।
విశ్వాస శృంఖలాబద్ధ
స్తతో గంగాతటం యయా॥

ఆనాడును తల్లిపై గల గాఢవిశ్వాసముతో దేవాలయ కవాటములను మూసి, గంగాతీరమునకు వెళ్ళెను. (సశేషము)

# వార్తలు, విశేషాలు

## శ్రీ వివేకానందస్వామి శతతమజయంతిమహోత్సవములు

### తిరునల్వేలి రామనాథపుర జిల్లాలు

తిరునల్వేలి "వివేకానందసొసైటీ" వారు శతతమజయంతిమహోత్సవాలను జిల్లాఅంతటా జరిగేటట్లు ఏర్పాటు చేశారు.

### తిరునల్వేలి

వారి ఆహ్వానంమీద మద్రాసుమఠంనుంచి శ్రీశుద్ధసత్త్వానందస్వామియు శ్రీసర్వజ్ఞానంద స్వామియు హరిచైతన్యబ్రహ్మచారియు 6-7-1963 తేదినాడు తిరునెల్వేలికి పోయారు. 7-వ తేదీ ప్రొద్దున ఉత్సవాలు ప్రారంభమైనాయి. అలంకృతమైన పందిట్లో శ్రీశుద్ధసత్త్వానందస్వాములు ప్రత్యేకపూజాహోమములను నిర్వర్తించారు. సుమారు 250 మంది దరిద్రనారాయణులకు అన్నసంతర్పణ గావింపబడింది. నెల్లైసంగీతసభావరణంలో పౌరమహాసభసమావేశమైంది. శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యరు అధ్యక్షత వహించారు. శ్రీశుద్ధసత్త్వానందస్వామి మున్నగువారు ఉపన్యసించారు. దాదాపు వెయ్యిమందిప్రజలు సమావేశమయ్యారు. సదస్సుకు శ్రీ ఎస్. రత్నం గారు కృతజ్ఞతావందనోపచారంచేశారు. సభాకార్యక్రమం ముగిసింతర్వాత శ్రీసర్వజ్ఞానంద స్వాములు శ్రీరామకృష్ణజీవితచరిత్ర చలనచిత్రమును తమతమిళవివరణంతో ప్రదర్శింపజేశారు. దాదాపు 1,500 మంది ఆ చిత్రం చూచారు. మదరాసు రామకృష్ణమిషను హైస్కూలు ఉపాధ్యాయులైన శ్రీమంత్రం గారు అక్కడ ఒకగుడిలో శ్రీవివేకానంద స్వాముల జీవితచరిత్ర చిత్రములను ప్రదర్శించారు.

### ఆళ్వారు తిరునగరి, శ్రీవైకుంఠము

8-వ తేదీనాడు ఈజట్టువారు శ్రీనమ్మాళ్వార్ల అవతారస్థలమగు ఆళ్వారు తిరునగరికి పోయినారు. అచ్చటి హిందూహైస్కూలువారు శ్రీవివేకానందస్వాముల శతతమజయంతి మహోత్సవానికి ఏర్పాటు చేశారు. అధ్యక్షత వహించిన శ్రీశుద్ధసత్త్వానందస్వాములు శ్రీ వివేకానందస్వాముల చిత్రపటమును ఆవిష్కరిస్తూ ఉపన్యసించారు. ఉపన్యాసమును తమిళోపాధ్యాయులలో నొకరు అనువదించి చెప్పారు. హరిచైతన్యబ్రహ్మచారి తమిళంలో ఉపన్యసించారు. మధ్యాహ్నానంతరం శ్రీవైకుంఠంలో కుమార గురుపరంస్వాములహైస్కూలు మైదానంలో పౌరమహాసభ ఏర్పాటు చేయబడింది. ప్రధానన్యాయమూర్తి (మున్సిఫ్) అధ్యక్షత వహించారు. శ్రీశుద్ధసత్త్వానందస్వామియు, హరిచైతన్యబ్రహ్మచారియు ఉపన్యసించారు. శ్రీమంత్రంగారు స్వామీజీ జీవిత

చరిత్ర 'హరికథా కాలక్షేపం' చేశారు. ఇక్కడకూడ చిత్రపటముల ప్రదర్శనమున్నూ చలనచిత్రప్రదర్శనమున్నూ జరుపబడ్డాయి.

### ఆళ్వారుకుఱిచ్చి, షెన్కోటా

9-వ తేదీనాడు ఆళ్వారుకుఱిచ్చిలో క్రొత్తగ ప్రారంభింపబడ్డ కళాశాలలో శ్రీశుద్ధసత్త్వానందస్వామి శ్రీవివేకానందస్వాముల చిత్రపటాన్ని ఆవిష్కరించి ఉపాధ్యాయులయు విద్యార్థులయు సదస్సులో ఉపన్యసించారు. నాటి సాయంకాలం షెన్కోటాలో బోర్డు హైస్కూలునందు ఒక పెద్ద సమావేశం ఏర్పాటు చేయబడింది. మూ. పో. శివజ్ఞానం గారు తమిళంలో మహోజ్జ్వలమైన ఉపన్యాసం గావించారు. శ్రీశుద్ధసత్త్వానందస్వాములు ఆంగ్లంలో ఉపన్యసించారు. మున్సీఫ్‌గారు సభకు అధ్యక్షతవహించారు. సభాకార్యానంతరం శ్రీసర్వజ్ఞానందస్వాములు శ్రీరామకృష్ణజీవితచరిత్రచలనచిత్రం ప్రదర్శింపజేశారు.

### కోయిల్పట్టి

10-వ తేదీనాడు ఇక్కడి శివాలయంలో సమావేశమైన సభలో శ్రీశుద్ధసత్త్వానందస్వాములు మున్నగువారి ప్రసంగాలును చలనచిత్రప్రదర్శనమున్నూ నిర్వర్తింపబడ్డాయి.

### సాత్తూరు

ఇక్కడి సెంటినరీకమిటీవారు గుడి ఆవరణంలో 11-వ తేది నాడు పౌరసభ జరిపి మామూలుప్రకారం ఆచలనచిత్రమునున్నూ ప్రదర్శింపజేశారు.

### శివకాశి

ఇక్కడి సెంటినరీ కమిటీ సెక్రెటరీగారగు శ్రీ ఎమ్. పి. ఎస్. ఎస్. నటరాజనాడారు శ్రీ విశ్వనాథాలయంలో ఉత్సవానికి ఏర్పాటు చేశారు. ముందుదినమే గుడిద్వారంవద్ద చిత్రపటప్రదర్శనం ఏర్పాటయింది. మండపంలో శ్రీవిశ్వనాథ స్వామి కెదుట శ్రీశారదా — శ్రీరామకృష్ణ — వివేకానందస్వాముల చిత్రపటాలు సింగారింపబడి అమర్చబడ్డాయి. శ్రీశుద్ధసత్త్వానందస్వామి షోడశోపచారపూజను హోమమును జరిపారు. అత్యధికసంఖ్యాకులు, భక్తులు సమావేశమయ్యారు. అక్కడిమూడు స్కూళ్ల ఉపాధ్యాయులయు విద్యార్థులయు సదస్సులో శ్రీశుద్ధసత్త్వానందస్వామి ఉపన్యసించారు. పూజానంతరం ఆయన సంక్షిప్త ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. విధానానికి ప్రారంభంజరిపారు. నాటి సాయంసమావేశానికి పేలుడుమందుల ఇన్స్పెక్టరు రామకృష్ణన్‌గారు అధ్యక్షత వహించారు. శ్రీశుద్ధసత్త్వానందస్వామియు శ్రీసర్వజ్ఞానందస్వామియు ఉపన్యసించారు.

### తూత్తుగుడి

కార్యక్రమంలో కడపటిది 14-వ తేదీనాడు తూత్తుగుడిలో జరుపబడిన ఉత్సవం. అన్నమ్మాళ్ బాలికల హైస్కూలు హాలులో శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందస్వామి షోడశోపచారపూజాహోమాలను జరిపారు. సాయంసమావేశానికి అన్నమ్మాళ్ ట్రైనింగుకాలేజి ప్రిన్సిపాలు గారగు శ్రీమతి వజ్రేశ్వరిగారు అధ్యక్షత వహించారు. శ్రీశుద్ధసత్త్వానందస్వాములు ఆంగ్లంలోను కళాశాల తమిళాచార్య తమిళంలోను ఉపన్యసించారు. శ్రీరామకృష్ణ జీవితచరిత్రచలనచిత్రం శ్రీసర్వజ్ఞానందస్వాముల వ్యాఖ్యానోపన్యాసంతో ప్రదర్శింపబడింది. మఱునాటి ప్రొద్దున ట్రైనింగుకాలేజి ఆచార్యులయు విద్యార్థులయు సభలో శ్రీశుద్ధసత్త్వా

నందస్వాములు ఉపన్యసించారు. వివేకానంద స్వామి సెంటనరీకమిటీకి అధ్యక్షులైన శ్రీ రాజామణినాడారును ఉపాధ్యక్షులైన నటరాజనుగారును సభ్యులైన ఆర్ముగస్వామియు, పద్మనాభఅయ్యరును విశేషశ్రద్ధతో ఉత్సవ కలాపాలను విజయవంతంగా నిర్వర్తించారు. ప్రజలున్ను అత్యంతాసక్తితో పాల్గొన్నారు.

### వంగోలు

24-8-63 తేది సాయంకాలం 5 గంటలకు శ్రీ చిల్లర భవానీశంకరరావు, బి. యస్. సి. యల్. యల్. బి. గారి అధ్యక్షతన వంగోలు పట్టణన్యాయవాదిసంఘ సమావేశముజరిగింది. వంగోలు న్యాయవాదిసంఘం తరఫున శ్రీ భవానీశంకరరావుగారు స్వామివివేకానందుల చిత్రపటాన్ని బహూకరించారు. ఈ చిత్రపట ఆవిష్కరణఔచిత్యాన్ని గురించి శ్రీ శంకరరావుగారు వివరించారు.

అనంతరము, శ్రీ ఎ. డి. వి. రెడ్డిగారు, యం.ఏ.బి.యల్., బార్. అట్. లా, గుంటూరు జిల్లా జడ్జిగారు శ్రీవివేకానందస్వామి చిత్రపటాన్ని ఆవిష్కరించారు. శ్రీవివేకానందులు అవతారపురుషులని, భారతమాత సుపుత్రుల్లో దివ్యమూర్తి లని స్వామివారికి జోహార్లు అర్పించారు.

శ్రీరావినూతల రామచంద్రరావు యం.ఏ. యల్. యల్. బి., గారి వందనములతో సభ ముగిసింది.



# గ్రంథపరిచయం

[సమీక్షకు గ్రంథాలు పంపేవారు రెండేసి ప్రతులు పంపవలె అని మనవి]

### అనంతవిశ్వహృదయం

ప్రాప్తిస్థానం: భగవద్గీతామందిరం, పునాదిపాడు పోస్టు, కృష్ణాజిల్లా. పుటలు 600, వెల: పదిరూపాయలు.

రచయిత : తమ అసలుపేరుచెప్పక "విశ్వగర్భగగనం" అన్న పేరు చెప్పుకొన్నారు. జననం 2-10-1913 తేదీనాడు. సంపన్నులైన తల్లిదండ్రులీయనను పెంచుకొన్నది. ఆధ్యాత్మికదృక్పథం ఈయనకు ఆజన్మసిద్ధం. స్కూలులోను కాలేజీలోను విద్యార్థిజీవితం ప్రతిభోజ్జ్వలంగా సాగినా, లౌకికవిద్య ఈయనకు రుచింపలేదు. సర్వదేశ సర్వకాల అవతారమూర్తుల జీవితచరిత్రల సందేశముల మననానుభవానందంలో సదానిమగ్నులై ఉండేవారు. శ్రీరమణమహర్షులు శ్రీఅరవిందులు శ్రీశివానంద సరస్వతీస్వాములు మున్నగు సమకాలికాధ్యాత్మికజ్యోతులతో ఈయన నిరంతరం జాబులు జవాబులు జరుపుతూ వచ్చారు. ఇంచుమించు 600 స్వప్నాలలో

ఆఅవతారమూర్తుల సందర్శనాశీస్సులనుపొంద గలిగారు. ఆఅనుభవాలు సాక్షాత్కారాలు లేఖలు ఈగ్రంథంలో యథాతథంగా పొందు పఱుపబడ్డాయి. ఆధ్యాత్మిక జిజ్ఞాసువులకు రక్తిగొలిపే గ్రంథం. ఆకర్షమైన తయారింపు, న్యాయ్యమైన మూల్యము.

-ప్రభాకర్.

## నీరాజన

### త్రైమాసిక పత్రిక

సంపుటి: 2 సంచిక: 1

ప్రాప్తిస్థానము: నీరాజన కార్యాలయము. శ్రీ అరవిందాశ్రమము, పాండిచేరి-2. లేదా నీరాజన కార్యాలయము శ్రీ అరవింద కేంద్రము, జయపురం, కోరాపుట్టి జిల్లా.

ఈ 'నీరాజన' త్రైమాసికప్రచురణ— సంవత్సరానికి నాలుగుసంచికలు, ఆగస్టు 15, నవంబరు 24, ఫిబ్రవరి 21, ఏప్రిల్ 24 తేదీలయందు - అంటే శ్రీఅరవిందాశ్రమదర్శనములయందు వెలువడుతాయి. ఇవి గ్రంథములుగనే భావించాలి. నాల్గు సంచికలు ఒక్కటిగా బైండుచేసిన సంపుటములు ఖరీదుకు దొరుకుతాయి. శ్రీమాతారవిందులపూర్ణ యోగవాఙ్మయం సేకరించుకొన్న ట్లవుతుంది. ప్రథమసంచిక బైండుచేసి సిద్ధంగాఉంది. 180 పేజీలు గల శ్రీమాతారవిందపూర్ణ యోగ ప్రభావాలతోనింపబడి ఉంది. దీని వెల : రు. 2.50 న.పై. మాత్రమే.

ఈ ద్వితీయసంపుట ప్రథమ సంచికలో ప్రార్థనలు, ప్రశ్నలు—సమాధానాలు, భారతావని, భారతీయమేధ, చింతనములు—క్షణిక దర్శనములు, వ్యాసమంజరి మున్నగు వివిధ శీర్షికలున్నూ, ప్రత్యేకప్రశ్నోత్తరానుబంధమున్నూ ఉన్నాయి. అనువదింపబడ్డ విషయాలు మూలానుగుణంగా చక్కనిచిక్కని సులభశైలిలో ఉన్నాయి. ఇది జిజ్ఞాసువులకు అవశ్యపఠనీయం.

## భగవంతు డన నేమి?

హిందీమాతృక : జయదయాల్గోయందకా. తెలుగుసేత : మల్లంపాటి వెంకటసుబ్బారావు, వెల: 0.75 న.పై. ప్రతులకు : మల్లంపాటి సుబ్బారావు, ఎలవఱ్ఱుపోస్టు, తెనాలితాలూకా, వయా–తురుమెళ్ల (ఆంధ్రప్రదేశ్).

'భగవాన్ క్యాహై' అను శ్రీ జయదయాల్గోయందకా హిందీరచన కిది స్వేచ్ఛానువాదం — మధురంగాను, సరళంగాను ఉంది. చక్కనిభాష. ఈచిన్నిపుస్తకంలో వివిధధ్యాన మార్గాలు, భగవంతుడు భక్తులకొఱకు సాకారంగా తయారగువిధము, గుణాతీతుడుగను, సదసత్ సమస్తగుణయుక్తుడుగను ఉండడం సాకార నిరాకారముల ఏకత — మున్నగు శీర్షికలున్నాయి. 'మద్భక్తా యత్ర గాయన్తి తత్ర తిష్ఠామి నారద'

-వేదం రామశాస్త్రి.

# శ్రీ వివేకానందస్వామి శతతమజయంతిమహోత్సవములు, మద్రాసు

## విరాళములకై విన్నపము

1963 జనవరిలో శతతమజయంతిమహోత్సవములకు యథావిధిగా అంకురార్పణము చేయబడినదని యెల్ల రెఱిగిన విషయమే. అప్పటి నుండి ఆమహోత్సవములు భారతదేశమందలి వివిధప్రాంతములలోనే గాక విదేశములందును జరుగుచున్నవి. మద్రాసుకు స్వామిజీతో గల సంబంధము చాలసన్నిహితము. కాబట్టి వారిశతతమజయంతి మహోత్సవములను యథోచిత వైభవముతో 1964 జనవరి 6-వ తేదీనుండి 20-వ తేదీవఱకు జరుపవలెనని తీర్మానింపబడినది.

భారతరాష్ట్రపతి డాక్టరు సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణగారి ఆదరమునను డాక్టరు సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరుగారి ఆధ్యక్ష్యమునను సెంటనరీకమిటీవారు విభవోత్తరమైన కార్యప్రణాళికను నిర్ణయించిరి. ప్రణాళికలోని అన్ని అంశములు పూర్తియగుటకు దాదాపు పదిలక్షలరూపాయలు పట్టును. ప్రణాళికలో చేరిన బాలికలహైస్కూలు పుష్కలమైనగ్రంథాలయము, శిలావిగ్రహ ప్రతిష్ఠ, పత్రికాపఠనాలయము, శిశుకేంద్రము, (చిల్డ్రిన్‌స్కార్నరు) ఉపన్యాసకూటము. తమిళమందును తెలుగునందును శ్రీవివేకానందస్వాముల సంపూర్ణగ్రంథావళిని ప్రకటించుట — మున్నగు అంశములు ఆచంద్రార్కము నిలుచునవి, పెక్కేండ్లపాటు ప్రజల కుపయోగపడునవి.

కేంద్ర — మద్రాస్ — ఆంధ్రప్రదేశప్రభుత్వములవారును కొందఱు మిత్రమహాశయులును దయతో ఔదార్యముతో విరాళము లిచ్చిరి. కావుననే ప్రణాళికలో అధికభాగమును ఇంచుమించు పూర్తిచేయగలిగితిమి. ప్రణాళికలోని తక్కిన అంశములు నిర్వహించుటకును ఉత్సవములను అర్హరీతి జరుపుటకును ఇంకను రెండులక్షల రూపాయలు కావలసియున్నది.

కాబట్టి శ్రీవివేకానందస్వాముల భక్తుల కందఱికీ దయతో ధారాళముగ విరాళము లిచ్చి శ్రీవివేకానందస్వాములు కలిపిన మానవసేవాలక్ష్యమునకు తోడ్పడ గాంచిన ధన్యతకు పాత్రు లగుదురుగాత మని విజ్ఞాపించుచున్నాము.

విరాళములకు వరుమానపన్ను లేదు. "రామకృష్ణమిషను, స్వామివివేకానంద సెంటినరీ, C/o శ్రీరామకృష్ణమఠము, మద్రాస్-4 (ఇండియా) అను విలాసమునకు ధన విరాళములను పంప ప్రార్థన.

శుద్ధ సత్త్వానందస్వామి,
2-9-1963 సెక్రిటరీ, స్వామివివేకానంద సెంటినరీ కమిటీ.

# స్వామి - శిష్య సంవాదములు

(శ్రీమద్వివేకానందస్వామితోడి సంభాషణలు)

అనువాదకులు : కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

సాంసారిక సమస్యలు పరిష్కరించుకొనదలచినను సమాధిస్థితి సాధింపదలచినను; రాజకీయవిశేషము లాకళింపదలచినను, లలితకళారహస్యము లవగతము చేసికొనదలచినను — ఇంతేల, లౌకికాలౌకిక విషయములలో వేనినిగుఱించిగాని మీ పరిజ్ఞానము వృద్ధి గావించుకొన దలచినను ఈ గ్రంథమును తప్పక చదువుడు. నవభారతభాగ్యవిధాత శ్రీమద్వివేకానందస్వామిచంద్రులు శిష్యులతో కావించిన యీ ప్రసంగములలో వారి అనుభవసర్వస్వము రాశీభూతమై యున్నది. సులభశైలి, హృదయమును పట్టి యిచ్చు సంభాషణలు, ముచ్చటైన అచ్చుకూర్పు.

పుటలు : 552+12 (అకారాది అనుక్రమణికతో) వెల : రూ. 5/-

---

# శ్రీమద్భగవద్గీత

అనువాదకులు : శ్రీ నిర్వికల్పానందస్వాములవారు

ఇది మూలశ్లోకములు, ప్రతిపదార్థము, ధారాళమగు అనువాదము, శ్రీధరీయ టీకాసారము, విశేషాంశములు, సానువాదగీతాపాఠక్రమము, ధ్యానమాహాత్మ్యములు, సమభావాత్మకములగు ఉపనిషద్వాక్యసూచిక, వేదాంతసూత్రసూచిక, గీతాశ్లోకసూచిక, శబ్దానుక్రమణిక—ఇన్నిటితో విరాజిల్లుచున్నది.

పుటలు : 480 (అందమయిన ఆణివ కూర్పు) వెల : రూ. 4

---

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

సంపాదకులు : శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందస్వామి, శ్రీ సేలటూరి భక్తవత్సలము,
శ్రీ. కే. ఎస్. ఎస్. రాజన్ గారిచే ది జ్యూపిటర్ ప్రెస్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ (మద్రాసు - 18) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.